

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE SJETTE BIND

SJETTE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 6 6ème LIVRAISON

DANSKE ARBEJDERFAMILIERS FORBRUG

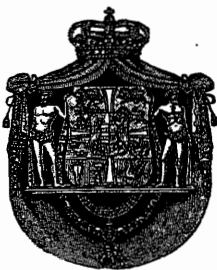
CONSOMMATION DE FAMILLES D'OUVRIERS DANOIS

1. AFDELING: BYARBEJDERE

PREMIÈRE PARTIE: OUVRIERS URBAINS

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1900

Indhold.

	Pag.
I. Indledende Bemærkninger. Materialets Tilvejebringelse. Tidligere Arbejder	5
II. Undersøgelsens Omfang. By- Arbejderfamiliernes Indtægter .	9
III. Tilvejebringelsen af en «Enhed» som Maalestok for Forbruget. Udgifternes Fordeling pr. Enhed paa de forskellige Hovedposter, dels for samtlige Familier, dels med Sondring efter København og Købstæder, Indtægternes Størrelse, Familiernes Størrelse samt Husfaderens Erhverv . . .	18
IV. Udgifternes Fordeling paa de enkelte Fødevarer efter Værdier og Mængder. Prisernes Forskellighed i København og Købstæder og Betydningen heraf for de foreliggende Budgetter . . .	47
Tabelafdelingen	57
Bilag A. Cirkulære af 23. Novbr. 1896	70
Bilag B. Regnskabsskema	72

Table des matières.

	Pag.
I. Observations préliminaires. Réunion des matériaux. Ouvrages antérieurs.	5
II. Etendue du problème. Revenus des familles d'ouvriers urbains.	9
III. Fixation d'une «unité» comme mesure de la consommation. Répartition par unités des dépenses sur les articles principaux, soit pour toutes les familles, soit séparément pour celles de Copenhague et pour celles des villes de province, selon le montant des revenus, la grandeur des familles et le métier du père de famille.	18
IV. Répartition des dépenses sur les divers comestibles selon la valeur et la quantité. Différence des prix à Copenhague et aux villes de province et son effet sur les budgets.	47
Tableaux.	57
Annexe A. Circulaire du 23 nov. 1896.	70
Annexe B. Questionnaire.	72

Statens Statistiske Bureau i Maj 1900.

Marcus Rubin.

I. Indledende Bemærkninger. Materialets Tilvejebringelse.
Tidligere Arbejder.

Observations préliminaires. Réunion des matériaux. Ouvrages antérieurs.

I Loven af 16. Dec. 1895 om Ordningen af Statens Statistiske Bureau anføres det som en af Bureauets Opgaver at tilvejebringe Oplysninger om «Livsvilkaarene i de forskellige Samfundslag, derunder Ernærings- og Forbrugsforhold». Bureauet begyndte umiddelbart efter sin Omordning de forberedende Skridt for at give et Bidrag til Løsningen af denne Opgave, idet man særlig tog Sigte paa at fremskaffe en Husholdningsstatistik for Arbejderklassen. En saadan Statistik skulde gøre Rede for Størrelsen af Arbejdernes Indtægter og disses Kilder, Størrelsen af deres Udgifter og disses Fordeling. Det var naturligt den sidste, kun nu og da behandlede Del af Spørgsmaalet, der blev Hovedsagen, altsaa Tilvejebringelsen af en Forbrugsstatistik.

Et nøje Kendskab til, hvorledes den ene eller anden Samfundsklasse sædvanemæssig fordeler sit Forbrug, er lidet almindeligt, fordi det maa hvile paa Forbrugernes egne Regnskaber. Men den Omhu i Regnskabsførelsen, der nutildags anses for nødvendig i offentligt og privat Forretningsliv, og som for store Dele af dettes Vedkommende er paalagt Forretningsføreren, anvendes ikke i det private Liv. Selv i en godt og økonomisk ordnet Husstand vil det vel, naar Aaret er omme, vides, paa hvilke Hovedposter Udgifterne fordele sig, og inden for disse Poster vil Husmoderen atter

i det væsentlige have Kundskab om, hvilke Beløb der ugentlig ere medgaaede til de forskellige Varer, men en ensartet og fuldt detailleret Opgørelse af de Uge for Uge af hver enkelt Vare forbrugte Kvanta og den herfor betalte Pris vil man vanskelig træffe. Hvad dernæst særlig Arbejderklassen angaar, da gør dennes mindre sammensatte Forbrug vel Regnskabet simplere og lettere at føre, men paa den anden Side er her Tid, Lyst og Evne til at føre det i Regelen ringere end hos økonomisk bedre stillede.

Vilde man derfor støtte en Forbrugsstatistik paa alt tilstedeværende Husholdningsregnskaber — hvis saadanne overhovedet kunde skaffes til Veje og faas til Raadighed — var der dog al Sandsynlighed for, at man ikke vilde faa noget fuldstændigt og navnlig ikke noget ensartet Materiale. Helt anderledes stillede Sagen sig derimod, hvis man kunde interessere en Del Arbejderfamilier for Spørgsmaalet og formaa dem til i Løbet af et Aar at føre deres Regnskab i Husholdningsbøger, der paa een Gang vare praktisk brugelige for Husholdningerne og, i udfyldt Stand, egnede sig til Materiale for statistisk Behandling.

Det var denne Plan, hvis Udførelse man i Løbet af Aaret 1896 forberedte. Bistaaet af forskellige sagkyndige, ogsaa af Arbejderklassen, og navnlig støttet af Sygekasseinspektør Sørensens Erfaringer, udarbejdede man Regnskabsbøger, baade for Land og By, og derefter henvendte man sig for Provinsernes Vedkommende ved et Cirkulære af 23. Novbr. 1896 til 141 Skolelærere — 130 paa Landet, 11 i Købstæderne —, der i Almindelighed tillige vare Sygekasseformænd, og som derfor maatte antages at sidde inde med personligt Kendskab til Arbejderbefolkningen paa de paagældende Steder og at nyde dens Tillid. I Cirkulæret, der findes aftrykt som Bilag A til nærværende Hæfte, forespurgtes vedkommende Skolelærere, om de vilde uddele Regnskabsbøger til saadanne Arbejderfamilier, som maatte antages at være villige og egnede til at føre et nøjagtigt Regnskab Aaret igennem, og om de derhos fra Tid til anden vilde give de paagældende Husmødre Vejledning i Henseende til Udfyldningen af Regnskabsbøgerne.

Efter at 89 Skolelærere, saavel i Købstæderne (9) som paa

Landet (80), havde erklæret sig villige til at paatage sig dette Hverv, tilstillede Bureauet dem i Slutningen af 1896 390 Regnskabsbøger (345 til Landet, 45 til Købstæderne). Af disse fik Bureauet i Begyndelsen af 1898 296 tilbage i udfyldt Stand, for en mindre Dels Vedkommende direkte fra Husmødrene, for en større Dels gennem paagældende Skolelærere, der i enkelte Tilfælde havde forsynet dem med en Paategning om hans eget Skøn over Bogens Udfyldning.

Hvad København angaar, fandt Anbringelse af Regnskabsbøgerne Sted ved Hjælp af Udvalget for de samvirkende Fagforeninger gennem deres Formand, Folketingsmand J. Jensen, der efter Bureauets Anmodning havde paataget sig samme Hverv som Skolelærerne i Købstæderne og paa Landet. 60 Regnskabsbøger bleve saaledes i Slutningen af 1896 omdelte blandt københavnske Haandværkere og Arbejdsmænd i snævrere Forstand, og deraf bleve i Begyndelsen af 1898 32 tilbagesendte Bureauet i udfyldt Stand.

Ved nærmere Eftersyn viste det sig imidlertid, at 60 af de modtagne Bøger ikke vare tilstrækkelig nøjagtig førte til at tjene som Grundlag for videre statistisk Bearbejdelse. Derimod vare 268 Bøger, nemlig 50 Bøger fra Byerne — hvoraf 27 fra København og 23 fra Købstæderne og Handelspladserne — samt 218 Bøger fra Landet udfyldte med megen Omhu for hver Uge hele Aaret igennem, saavel med Hensyn til vedkommende Familiers Indtægter som til deres forskellige Udgifter. Gennem denne Samling af Regnskabsbøger er det lykkedes Bureauet at komme i Besiddelse af det foreliggende Materiale til Belysning af Arbejdernes økonomiske Levofod. Dette Materiale er betydningsfuldt saavel ved sin Tilblivelsesmaade — der har givet det baade Paalidelighed og Udførlighed — som ved sit Omfang. Ganske vist maa det i sidstnævnte Henseende erindres, at hvor Materialet skal deles, kan det blive et forholdsvis lille Antal Tilfælde, der kommer inden for hver Gruppe, hvad der i saa Fald gør Slutningerne usikre, og at Stoffet vel udelukkende er hentet fra Arbejderstandens Kreds, men

at det kun er vel ordnede og forholdsvis gunstig stillede Husstande blandt Arbejderne, der have kunnet og villet udfylde Regnskabsbøgerne. Dog som Helhed er her tilvejebragt et Materiale, der for den Tid og det Land, det knytter sig til, formentlig giver et nok saa fyldigt Udtryk for Arbejderstandens Økonomi, som det er lykkedes andetsteds at tilvejebringe.

Af Skrifter, der for Indlandets Vedkommende have beskæftiget sig med Arbejderstandens Forbrug, skulle følgende nævnes:

I Aaret 1872 udgaves der paa Indenrigsministeriets Foranstaltning Oplysninger om «Arbejdernes økonomiske Vilkaar i Kongeriget Danmark 1872»; de vare indsamlede ad indirekte Vej ved Hjælp af Skemaer, der for Københavns Vedkommende vare udsendte til Arbejdsgivere, Understøttelsesforeninger, Distriktsforstandere, til Dels ogsaa til Arbejderne selv, for Købstædernes Vedkommende kun til Arbejdsgivere og Byraad.

Derimod tilvejebragte nuværende Sygekasseinspektør Th. Sørensen ved den af ham en halv Snes Aar senere foretagne Undersøgelse ad direkte Vej de Oplysninger, hvorpaa han har bygget «Et Bidrag til Belysning af Købstadsarbejdernes Vilkaar» (Kbh. 1880) og «Markarbejdernes Vilkaar i jyske Hedeamter» (Kbh. 1881), idet han personlig eller gennem Tillidsmænd stillede Spørgsmaal til hver enkelt af de paagældende Arbejderfamilier.

I Aaret 1894 udsendte Universitetets statistiske Laboratorium gennem daværende Landstingsmand P. Knudsen ca. 900 Spørgeskemaer til Fagforeninger rundt om i Landet angaaende Forbruget i forskellige Arbejderfamilier. Disse opfordredes til at angive, om end kun tilnærmelsesvis, deres almindelige Forbrug af de forskellige Fødevarer. De indkomne Besvarelser, i alt 361, ligge til Grund for den af M. Koefoed og Ad. Jensen i «Nationaløkonomisk Tidsskrift» for 1895 offentliggjorte Afhandling «Meddelelser om danske Elitearbejderes Forbrug». — En delvis Forbrugsstatistik for Landbostanden af toldpligtige Artikler tilvejebragtes i 1894 gennem direkte Henvendelse til Landboere af et af det kgl. danske Landhusholdningsselskab nedsat Udvalg (Udvalgsbetænkning om

Landbruget og Toldreformen, jfr. «Tidsskrift for Landøkonomi», 5. Række, 13. Bd. 1895).

Som Specialundersøgelse maa fremhæves Birkedommer Poul Sveistrups nylig offentliggjorte Afhandling om «Københavnske Syerskers og Smaakaarsfamiliers Kostudgifter» («Nationaløkonomisk Tidsskrift» for 1899). Materialet er tilvejebragt i Begyndelsen af 1890erne igennem en Række Spørgsmaal, der ved Tillidsmænd stilledes til 340 Syersker i København, og som vedrørte deres ugentlige Udgifter til de væsentligste Fødevarer samt til Brændsel og Belysning m. m.

Endvidere kan det nævnes, at Professor W. Scharling i sin Afhandling i «Nationaløkonomisk Tidsskrift» 1881, «Om Bestemmelsen af en Families Indtægt», søgte at udfinde, hvor meget en københavnsk Arbejderfamilie aarlig forbrugte til tilstrækkelig, men tarvelig Kost. Undersøgelsen støttede sig til Oplysninger, indhentede hos forskellige offentlige Institutioner, om det Beløb, der i Aaret 1880 udgaves til Føde for Personer paa samme sociale Trin som Arbejderne.

Endelig har P. Knudsen i 1888 i Skriftet «Sygeforsikring og Alderdomsunderstøttelse, Betænkning afgivet af det paa de københavnske og frederiksbergske Sygekassers Fællesmøde d. 29. og 30. August 1883 nedsatte Udvalg» opstillet en Beregning om en Arbejderfamilies aarlige Forbrug, paa Grundlag af nogle Spisetabeller, der findes optagne i et af Lægerne Christmas og Torup udgivet Arbejde «Hvorledes skaffes god daglig Kost for den billigste Pris?»

II. Undersøgelsens Omfang. By-Arbejderfamiliernes Indtægter.

Etendue du problème. Revenus des familles d'ouvriers urbains.

Som alt sagt, kom det Materiale, der ligger til Grund for nærværende Undersøgelse, tilbage i Begyndelsen af Aaret 1898. Den kritiske Sigtning deraf, den tabellariske Sammendragning og

den endelige Bearbejdelse har været baade vanskelig og meget tidtagende; da der derfor er gaaet flere Aar siden Bøgenes Modtagelse, er det anset for rigtigst nu at udsende den Del af Arbejdet, der er helt færdigt, nemlig Statistikken for Byerne, medens den anden og større Del, for Landdistrikterne, vil fremkomme næste Aar.

De foreliggende Oplysninger — fra de 50 By-Regnskabsbøger — sondre sig, saaledes som det fremgaar af det som Bilag B i Slutningen af Hæftet anførte Regnskabsskema (for Byer), for hver Familie i tre Dele: først Data af mere almindelig Natur, vedrørende den paagældende Arbejderfamilies Bopæl, Hufvaderens Erhverv og Alder, Køn og Alder for Familiens øvrige Medlemmer, logerende og Kostgængere, endelig ogsaa det Omfang, i hvilket disse sidste deltage i Forbruget; dernæst Indtægtsbudgettet, nemlig de forskellige Familiemedlemmers Indtægter i Penge, sondret mellem Mandens, Hustruens og Børnenes Arbejdsfortjeneste, Indtægt af logerende, Understøttelser, Laan m. m. samt anden Slags Indtægt for Familien (f. Eks. fri Bolig, Brændsel m. m.), angivet i Pengeværdi; endelig Udgiftsbudgettet, der omfatter Husholdningens forskellige Udgiftsposter, saasom Fødevarer, Klæder, Brændsel og Belysning m. m. Baade Indtægten og Udgiften ere opførte for hver Uge hele Aaret igennem.

Man har i Regnskabsbøgerne paa flere Steder ikke turdet forlange Kvantum anført, men kun Udgiftens Størrelse — f. Eks. overfor Posterne «Hvedebrød», «Grønsager og Frugt» m. fl. —, fordi Salget (og dermed Indkøbet) som Regel ikke sker efter Vægtopgivelse, og Varemængden derfor ikke heller kunde ventes anført af Husmoderen. Vil man altsaa benytte Materialet til en fysiologisk Undersøgelse af Arbejdernes Forbrug, fremkommer der ganske vist herved en Mangel, men dels vil det af den følgende Fremstilling ses, at de omhandlede Poster kun udgøre en underordnet Del af Forbruget til Føde, dels vil der ikke savnes Hjælpe midler til en omtrentlig Omsætning af de paagældende Varer i Kvanta, og nogen fuld eksakt Opgørelse af Forbruget, fysiologisk set, vil man dog ikke kunne naa til, selv med Regnskabsbogens Kvantumopgivelser som Grundlag, thi «Kød», «Flæsk», «Fisk» etc.

indbefatte jo unægtelig hver for sig ikke lidet forskellige Varer. Nogen præcisere Angivelse af de sidstnævnte Poster kunde der imidlertid, praktisk set, ikke være Spørgsmaal om, og det maa derfor udtales, at ihvorvel man antager, at vort Materiale, selv som det foreligger, vil være af ikke ringe fysiologisk Interesse — og, i kyndig Haand, kunne udnyttes til Undersøgelser af Betydning om Arbejdernes Ernæringsforhold — saa giver Materialet dog hovedsagelig Adgang til at erfare, med hvilke Beløb Udgifterne have fordelt sig paa de forskellige Conti (jfr. ogsaa Regnskabsbogens Instruktion). En Sammenligning af denne Fordeling fra Regnskab til Regnskab og fra Gruppe til Gruppe vil fyldestgøre Hovedformaålet for vor Undersøgelse, nemlig at belyse, hvilken Indflydelse Indtægternes Størrelse, sammenholdt med Familiens Størrelse, har paa Indtægternes Anvendelse til Føde, Bolig, Klæder, Brændsel og Belysning, Foreningsbidrag, Adspredelser m. v.; og ihvorvel det selvfølgelig ogsaa i denne Sammenligning bliver af Betydning at vide, hvilken Føde Indtægterne henvise Familien til, kan man — som det nedenfor vil ses — naa tilstrækkelig vidt til Kundskab paa dette Omraade, ogsaa uden minutøs Indtrængen i, om et vist Kvantum Kød er Okse- eller Kalvekød, og om et vist Beløb til Grønsager er medgaaet til den ene eller den anden Slags Urter.

Ved Siden af de Oplysninger om Familiernes samtlige økonomiske Livsforhold, der fremgaa af Indtægtsangivelserne for Mand, Hustru, Børn etc., og ved Siden af den yderligere Kundskab, man i saa Henseende erhverver gennem de Data, der foreligge om Laan, om Udgifter til Værktøj m. m. samt om Udgifternes Totalbeløb i Forhold til Indtægternes — af hvilke Summatal det kan erfares, om Aaret er endt med Overskud eller Underskud —, kunde der ogsaa have været Spørgsmaal om at tilvejebringe en Opførelse af Status, d. v. s. af Familiernes Aktiva og Passiva. Nogen egentlig Viden vilde imidlertid ikke kunne faas ad denne Vej. De Familier i By og Land, fra hvilke Oplysninger foreligge, ere, som omhandlet, alle Arbejderfamilier og alle saadanne, der nogenlunde have kunnet klare sig økonomisk — ellers havde man

ikke faaet et Aarsregnskab fra dem. Nu kunde man vel ønske oplyst, hvor meget de paagældende Familier eje, men af selve Aarsregnskabet vil det, igennem Angivelserne af Kapitalindtægter (Rente, Bolig i eget Hus m. m.) og Gældsudgifter (Rente og Afdrag), fremgaa, om nogen af disse Poster (Kapital eller Gæld) er af Betydning — ligesom det gennem Rubrikkerne for «Vedligeholdelser», «Laan», og gennem selve Aarsbalancen vil ses, om der er Fremskridt eller Tilbagegang — og Hovedposten i en Arbejderfamilies Statusopgørelse, hvis denne skal være nogenlunde fyldestgørende, vil dog være Aktivposten «Inventar». En Inventaropgørelse har imidlertid den store Mislighed, at Vurderingen af Indboet mangler alle faste Holdpunkter, og den vil navnlig ikke kunne ventes foretagen blot med tilnærmelsesvis Ensartethed, hvor det er flere Hundrede Familier, der Landet over selv skulle iværksætte den. En egentlig Statusopgørelse — der i det hele laa vor Undersøgelse om Anvendelsen af et Aars Indtægter fjernere — har man derfor set bort fra, idet den, i Forbindelse med Undersøgelser om Boligens Art, Familiemedlemmernes Sundhedstilstand etc., mere henhører til en, paa Grundlag af direkte Iagttagelser, beskrivende Fremstilling af Enkelthusholdninger.

Resultatet af Regnskabernes Sammen dragning foreligger i Tabelafdelingen. Da det viste sig, at Vinterhalvaarets Indtægter og Udgifter for de her omhandlede Arbejderfamilier ikke frembød nogen synderlig Afvigelse fra Sommerhalvaarets, indeholder den tabellariske Fremstilling kun en Oversigt over hver af de paagældende Familiers aarlige Indtægter og Udgifter. Oversigtens Rubrikker svare til de paa Bilag B. angivne Poster, kun med nogle nødvendige Sammen dragninger; saaledes omfatter f. Eks. Posten «Vadsk» tillige Udgiften til Sæbe og Soda, endvidere omfatter Posten «Bolig», foruden Udgiften til Husleje, tillige Udgiften til Husreparationer og Forrentning af Gæld, naar Familien selv ejer det Hus, den bebor, da i saa Fald den Gæld, der forrentes, sandsynligvis netop hviler paa Huset, o. s. fr. Foruden Regnskabsammen dragene indeholder den tabellariske Oversigt en Angivelse af de Data af mere almindelig Natur, der ere oplyste for hver enkelt Familie (Personernes Antal, Køn, Alder, Erhverv, o. s. v.).

Et Resumé af den tabellariske Oversigts Indtægtsside fremgaar af nedenstaaende Tabel 1.

Tabel 1. Aarlig Indtægt pr. Familie.
Revenu annuel par famille.

København <i>Copenhague</i>	Mandens Hoved- indtægt revenu principal du mari	Mandens Biind- tægt revenu access- soire du mari	Til- sammen total	Hustruens Indtægt revenu de la femme	Børnenes Indtægt revenu des enfants	Laan emprunts	I øvrigt d'ailleurs	I alt total
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Løbe-Nr. 1 <i>numéro d'ordre</i>	1173	"	1173	79	10	"	323	1585
— 2	912	182	1094	185	"	10	"	1289
— 3	906	254	1160	"	"	"	3	1163
— 4	921	243	1164	76	"	100	148	1488
— 5	1040	"	1040	"	60	"	"	1100
— 6	845	"	845	128	"	"	33	1006
— 7	1463	78	1541	8	"	95	"	1644
— 8	1305	"	1305	"	"	"	"	1305
— 9	1448	"	1448	"	288	15	"	1751
— 10	1379	"	1379	2	1	33	203	1618
— 11	1148	19	1167	"	"	"	208	1375
— 12	1338	"	1338	"	"	"	"	1338
— 13	1607	400	2007	40	"	"	210	2257
— 14	1040	577	1617	"	468	"	453	2538
— 15	1244	"	1244	"	"	"	"	1244
— 16	1245	65	1310	154	"	29	177	1670
— 17	830	646	1476	"	"	188	63	1727
— 18	787	387	1174	34	100	183	174	1665
— 19	1347	449	1796	443	"	111	15	2365
— 20	1341	716	2057	"	"	"	126	2183
— 21	1287	"	1287	6	"	7	"	1300
— 22	1184	"	1184	"	"	20	"	1204
— 23	1105	94	1199	"	14	"	"	1213
— 24	1073	125	1198	"	548	"	16	1762
— 25	1354	268	1622	"	795	20	"	2437
— 26	1364	305	1669	"	467	"	"	2136
— 27	924	343	1267	18	97	78	7	1467
Gennemsnitl. Indt. pr. Familie revenu moyen par famille	1171	191	1362	43	105	33	80	1623
I pCt. af Totalindt. pour cent du revenu total	72,2	11,8	84,0	2,6	6,5	2,0	4,9	100,0

Tabel 1 (fortsat). Aarlig Indtægt pr. Familie.
Revenu annuel par famille.

Købstæderne <i>villes de province</i>	Mandens Hoved- indtægt <i>revenu principal du mari</i>	Mandens Biind- tægt <i>revenu accessoire du mari</i>	Til- sammen total	Hustruens Indtægt <i>revenu de la femme</i>	Børnenes Indtægt <i>revenu des enfants</i>	Laan <i>emprunte</i>	I øvrigt <i>d'ailleurs</i>	I alt total
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Løbe-Nr. 28 <i>numéro d'ordre</i>	666	"	666	"	14	100	"	780
— 29	829	13	842	"	152	"	370	1364
— 30	819	72	891	"	"	"	"	891
— 31	608	"	608	68	2	"	42	720
— 32	335	36	371	75	138	80	91	755
— 33	687	"	687	"	111	"	163	961
— 34	810	"	810	"	"	"	"	810
— 35	931	12	943	"	"	"	20	963
— 36	780	27	807	"	"	35	41	888
— 37	786	"	786	196	62	"	20	1064
— 38	853	24	877	"	12	"	14	903
— 39	910	17	927	120	"	"	7	1054
— 40	1105	20	1125	"	71	"	9	1205
— 41	619	"	619	123	"	"	56	798
— 42	706	26	732	10	36	"	"	778
— 43	831	10	841	"	"	"	25	866
— 44	728	26	754	88	"	"	"	842
— 45	688	"	688	68	70	"	111	937
— 46	744	22	766	87	81	2	"	936
— 47	888	110	998	"	"	"	"	998
— 48	1360	"	1360	"	"	"	100	1460
— 49	705	72	777	6	"	100	12	895
— 50	1157	217	1374	"	"	"	5	1379
Gennemsnitl. Indt. pr. Familie <i>revenu moyen par famille</i>	806	31	837	37	32	14	47	967
I pCt. af Totalindt. <i>pour cent du revenu total</i>	83,4	3,2	86,6	3,8	3,3	1,4	4,9	100,0

Af denne Tabel ses det, at de 50 Familier i 1897 havde en samlet Indtægt af 66072 Kr. eller 1321 Kr. pr. Familie. En Deling efter København og Købstæderne viser imidlertid en kendelig Forskel i Indtægterne, hvad der fremgaar af nedenstaaende, i Tabellen anførte Beregninger over den gennemsnitlig aarlige Indtægt pr. Familie:

	København		Købstæderne	
	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
Mandens Indtægt ved hans Hovederhverv . .	1171	72,2	806	83,4
— — — — Bierhverv	191	11,8	31	3,2
Hustruens Indtægt	43	2,6	37	3,8
Børnenes —	105	6,5	32	3,3
Laan	33	2,0	14	1,4
I øvrigt	80	4,9	47	4,9
Tilsammen . . .	1623	100,0	967	100,0

Den egentlig professionelle Indtægt gennem Husfaderens Hovederhverv udgør altsaa 1171 Kr. i København mod 806 i Købstæderne. Disse Beløb vise, at Budgetterne baade for København og Købstæderne vedrøre samme Samfundsklasse. Men at der dog er en betydelig Forskel mellem de københavnske og Købstadsfamiliernes økonomiske Stade, vil ses af følgende. I det for kort Tid siden udkomne Hæfte af «Statistiske Meddelelser» fjerde Række, Bd. 6. II. om Arbejdslønnen m. v. i 1897 — til hvilket Aar jo ogsaa nærværende Undersøgelse refererer sig — er der nævnt (S. 14 og 17) som antagelige gennemsnitlige Aarsindtægter, under alle Hensyn til Merfortjeneste ved Overarbejde etc., Mindrefortjeneste ved Arbejdsløshed m. v., for en Svend og en Arbejdsmand i København henholdsvis 1057 Kr. og 842 Kr., for en Svend og en Arbejdsmand i Købstæderne henholdsvis 885 Kr. og 757 Kr. Vår Undersøgelse omfatter — som det vil ses af Tabelafdelingen — for København 21 Svende og 6 Arbejds mænd, for Købstæderne 9 Svende og 14 Arbejds mænd, og allerede heraf fremgaar Undersøgelens højere økonomiske Niveau for København end for

Provinserne; men dette belyses yderligere ved, at ifølge de nysnævnte antagne Gennemsnitsindtægter skulde de her omhandlede Husfædre i København, efter deres Fordeling mellem Svende og Arbejdsmænd, have en gennemsnitlig Aarsindtægt af deres Hovederhverv af 1009 Kr., medens den er 1171 Kr., og i Købstæderne en Indtægt af 807 Kr., medens den er 806 Kr. Med andre Ord: Undersøgelsen omhandler vel overalt faglærte og ufaglærte Arbejder i København og i Købstæderne, men ikke blot udgøre de faglærte i København forholdsvis dobbelt saa mange af det hele Antal, som de udgøre i Provinserne (henved $\frac{4}{5}$ mod henved $\frac{2}{5}$), men medens baade deres og Arbejdsmændenes Indtægt ved Hovederhvervet staa væsentlig over den almindelige for disse Grupper i København, er den for Købstadsarbejderne kun lige paa Højde dermed. Hertil kommer nu, at den københavnske Arbejders Hovedindtægt kun udgør 72 pCt., Provinsarbejdernes 83 pCt. af det hele Budget, saa at Forskellen i Familiernes Totalindtægt altsaa stiger. I København forekomme i to Trediedele af Tilfældene Indtægter ved Bierhverv og næsten overalt med betydelige Summer (deriblandt ogsaa for Arbejder-Tillidshverv), i Købstæderne er der som Regel kun Tale om Smaabeløb. Endvidere forekommer Indtægt (af nogen Betydning) fra Hustru eller fra Børn eller fra begge samtidig i 15 Tilfælde af 27 i København, men kun i 12 Tilfælde af 23 i Købstæderne. Beløbene for Laan høre jo kun regnskabsmæssig med til Indtægten og spille i øvrigt hverken absolut eller relativt nogen Rolle; Beløbene for «I øvrigt», der forholdsvis ere lige store begge Steder, omfatte dels anden Slags Godtgørelse end Pengeløn, dels Indtægtsbeløb af Pensionærer o. s. fr. Se vi bort fra «Laan», faa vi en samlet Indtægt af 1590 Kr. pr. Familie i København, 953 i Købstæderne.

Den hele Familieindtægt overstiger altsaa for København en Svends Gennemsnitsindtægt med 50 pCt, for Købstæderne med 8 pCt., og i begge Tilfælde have vi saaledes at gøre med forholdsvis velstillede Familier, hvad der, som alt paa Forhaand sagt, i og for sig var at vente, men Forholdet er langt mere udpræget for Hovedstadens end for Købstædernes Vedkommende.

Desuden ere Købstadsfamilierne gennemsnitlig større end Hovedstadens; samtlige 50 Familier tælle 261 Medlemmer, altsaa 5,22 Medlemmer pr. Familie, men, som vi nedenfor skulle se, have Hovedstadsfamilierne kun 4,89, Købstadsfamilierne 5,61 Medlemmer pr. Familie, hvilket selvfølgelig forringer sidstnævntes økonomiske Situation. Hvad der dog paa den anden Side gør den i væsentlig Grad gunstigere, end Tallene umiddelbart angive, er Levefodens større Dyrdhed i København end i Købstæderne.

Disse Momenter — Familiens gennemsnitlige Størrelse, Indtægternes forskellige Købeevne o. s. fr. — ville udførlig blive belyste i det følgende. Det har her kun været Opgaven paa Grundlag af Indtægtsbudgetterne at klargøre, inden for hvilken økonomisk Ramme de benyttede Regnskaber ligge. Det vil da ogsaa i det følgende vise sig, paa hvilken Maade snart Ensartetheden snart Forskellen imellem dem giver sig Udslag¹⁾.

¹⁾ De ovenfor anførte Data for Familiernes Indtægt vil man ikke træffe med nøjagtig de samme Tal i det følgende. Dette beror paa, at Indtægtsangivelserne i den efterstaaende Fremstilling ere blevne forhøjede eller forringede overalt, hvor særlige Forhold have gjort sig gældende, saasom naar Husfaderen en Tid af Aaret har faaet Forplejning ude af Huset, eller naar nogen af en Familie en Tid lang har været Gæst andensteds, og vice versa, eller naar der i Angivelsen af Familiens Indtægt er indbefattet Bruttobetalingen for Pensionærer, medens jo kun Overskudet bør komme i Betragtning, o. s. v. Resultatet har været et gennemsnitlig noget højere Indtægtsbudget for de forskellige Familiegrupper end nys angivet, men uden at Forskellen er af væsentlig Betydning (jfr. nærmere nedenfor).

III. Tilvejebringelsen af en «Enhed» som Maalestok for Forbruget. Udgifternes Fordeling pr. Enhed paa de forskellige Hovedposter, dels for samtlige Familier, dels med Sondring efter København og Købstæder, Indtægternes Størrelse, Familiernes Størrelse samt Husfaderens Erhverv.

Fixation d'une «unité» comme mesure de la consommation. Répartition par unités des dépenses sur les articles principaux, soit pour toutes les familles, soit séparément pour celles de Copenhague et pour celles des villes de province, selon le montant des revenus, la grandeur des familles et le métier du père de famille.

For at blive i Stand til at foretage en Sammenligning mellem det aarlige Forbrug — overalt beregnet for 365 Dage — hos de 50 Familier, med særligt Hensyn til Forskelligartetheden i Medlemmernes Antal, Køn og Alder, har man fordelt hver enkelt Families Indtægter og Udgifter paa dens Medlemmer efter disses forskellige Køn og Alder. Da den Mængde Føde, Familiens Medlemmer i de forskellige Aldere indtage, staar i ligefremt Forhold til det daglige Stofforbrug, som Følge af, at der ikke er nogen synderlig Forskel i S sammensætningen af Fødens kvælstofholdige og kvælstoffri Bestanddele for voksne og Børn, er Fordelingen sket paa følgende Maade. Ifølge Oplysninger af Professor Chr. Bohr er det daglige Stofforbrug, udtrykt ved det Antal af Varmeenheder (Calorier), der udvikles i 24 Timer, for Personer af Mandkønnet paa over 18 Aar ansat til 2843. Antallet af saadanne Varmeenheder for Mandkønnet i hvert af Aarene 1—18 er, efter Rubner, angivet i nedenstaaende Række 1, og i Række 2 er der anført den procentvise Andel, hver Alders Varmeenheder (Stofforbrug) udgør af den voksne Mands.

Alder (Aar)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Række 1. Stofforbrug (Calorier)	626	853	1015	1114	1213	1253	1292	1332	1371
Række 2. I Forhold til 2843 Calorier %	22	30	36	39	43	44	45	47	48
Alder (Aar)	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Række 1. Stofforbrug (Calorier)	1411	1560	1709	1864	2025	2096	2172	2248	2340
Række 2. I Forhold til 2843 Calorier %	50	55	60	66	71	74	76	79	82

For kvindelige Personer anslaaes Stoffforbruget til $\frac{4}{5}$ af Mandspersoners i den tilsvarende Alder. Sættes saaledes den voksne Mands daglige Forbrug lig 1, bliver den voksne Kvindes 0,80 og Børnenes en, efter foranstaaende Række 2, beregnet Brøkdelen af den fastsatte Enhed for en voksen Person af tilsvarende Køn. En Fordeling af Indtægter og Udgifter paa den angivne Maade vilde ganske vist kun være fuldt ud korrekt, dersom Udgifterne alene vedrørte Fødevarer, men man har dog ment, uden Fare for alt for store Fejlslutninger, at turde anvende samme Fordelingsgrundlag paa hele Budgettet (jfr. dog nedenfor).

En Oversigt over de paa foran nævnte Maade bearbejdede Budgetter indeholdes i nedenstaaende Tabel 2 (S. 20—25), der angiver, hvilket Indtægts- og Udgiftsbeløb der, ifølge de foreliggende Budgetter, aarlig i de forskellige Familier falder paa den valgte Enhed (voksen Mand). Med Hensyn til de Budgetter, der ikke have været førte for fuldt ud 365 Dage, har man, i Overensstemmelse med det foreliggende Materiale, beregnet Udgiften og Indtægten for de manglende Dage, hvorhos man, som allerede nævnt, har taget fornødent Hensyn til alle de fremmede Faktorer, der paa forskellig Maade have grebet forstyrrende ind i Familiens aarlige Forbrug. Faar saaledes nogen af Familiens Medlemmer, f. Eks. Husfaderen, x Dage af Aaret Kosten hos Arbejdsgiveren, bør han selvfølgelig ikke medtages i Fordelingen af Familiens aarlige Kostudgifter med sin fulde Enhed, men kun med en vis Brøkdelen ($1 - \frac{x}{365}$), hvorimod han med sin fulde Enhed bør medtages i Fordelingen af Familiens øvrige aarlige Forbrug. Da Arbejderens Forplejning hos Arbejdsgiveren repræsenterer en Del af hans Arbejdsfortjeneste, maa samtidig Familiens aarlige Indtægt forhøjes; Forhøjelsen kan dog ikke sættes lig med Udgiften for Arbejdsgiveren ved at yde Arbejderen Kost i de x Dage, men derimod alene ansættes til det Beløb, der vilde være medgaaet for Arbejderen selv til Forplejning i hans eget Hjem. Skulde nogen af Familiens Medlemmer være bortrejst en Del af Aaret, maa vedkommende ligeledes kun medtages i Fordelingen af Familiens aarlige Kostudgift med en Brøkdelen af hans oprindelige Enhedsværdi, ligesom ogsaa den samlede Indtægt maa forhøjes

Tabel 2. Aarlig Udgift pr. Enhed for hver enkelt

Løbe-Nr. <i>numéros d'ordre</i>	Antal Personer pr. Familie <i>nombre de personnes par famille</i>	Antal Enheder pr. Familie <i>nombre d'unités par famille</i>	Aarlig Indtægt pr. Enhed <i>revenu annuel par unité</i>	1. Føde						
				Kød, Flæsk, Spækhøkervarer <i>viande, lard, charcuterie</i>			Fisk, Klipfisk, Spegesild <i>poisson, morue, hareng salé</i>		Mælk, Fløde, Æg, Ost <i>lait, crème, oeufs, fromage</i>	
				abs.	i pCt. af Udgift 1		abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1
			Kr.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	
1	5	2,56	619,14	50,00	18,13	6,64	2,41	37,11	13,45	
2	5	2,67	465,89	49,50	18,62	9,84	3,71	22,21	8,36	
3	4	2,15	572,87	54,64	17,52	6,70	2,15	35,57	11,40	
4	3	2,16	688,89	96,76	35,85	9,72	3,60	29,17	10,81	
5	5	3,09	355,99	43,04	23,41	6,15	3,94	16,83	9,16	
6	4	2,49	404,02	60,64	26,31	7,23	3,14	26,51	11,50	
7	4	2,58	637,21	48,06	20,04	5,80	2,43	18,22	7,59	
8	3	2,08	627,40	62,50	24,25	3,37	1,31	39,41	15,29	
9	6	4,10	427,07	46,83	20,06	7,32	3,14	27,07	11,59	
10	9	4,11	393,66	44,28	25,63	6,08	3,52	10,46	6,06	
11	6	3,36	383,52	35,56	19,18	5,73	3,09	20,83	11,23	
12	5	2,94	483,03	64,36	27,19	5,45	2,30	30,91	13,06	
13	5	2,89	780,97	49,14	19,22	14,53	5,68	33,22	12,99	
14	6	4,87	521,15	64,07	23,67	9,44	3,48	41,48	15,33	
15	2	1,80	691,11	82,22	25,13	12,22	3,74	46,67	14,26	
16	3	2,54	657,48	65,35	25,42	5,51	2,14	34,25	13,32	
17	3	1,91	904,19	79,58	21,22	10,47	2,79	43,98	11,71	
18	6	3,88	429,12	33,51	20,44	2,58	1,58	21,39	13,05	
19	5	3,12	758,01	71,15	24,03	20,83	7,03	27,57	9,31	
20	7	3,87	564,09	48,84	18,86	3,62	1,40	19,38	7,49	
21	3	1,98	686,60	65,76	21,57	13,59	4,45	22,26	7,33	
22	3	2,10	573,33	37,62	14,82	4,29	1,69	32,38	12,76	
23	6	3,52	344,60	56,25	29,55	5,68	2,99	13,07	6,86	
24	6	4,76	384,34	46,51	19,11	7,36	3,25	28,60	11,80	
25	7	4,51	540,35	62,97	21,90	6,87	2,39	23,50	8,17	
26	7	4,67	457,39	72,38	26,12	11,13	4,02	27,84	10,05	
27	4	2,89	507,61	76,47	25,97	6,57	2,23	23,53	7,99	
28	5	3,49	223,49	20,92	17,47	4,01	3,35	6,30	5,26	
29	3	2,80	419,46	40,05	23,64	4,71	2,78	14,39	8,49	
30	7	3,31	269,15	22,66	16,67	3,93	2,89	9,06	6,67	
31	6	2,88	245,75	11,33	11,11	4,33	4,24	7,00	6,86	
32	3	2,80	297,05	8,62	11,91	4,02	5,56	1,15	1,59	
33	4	3,25	295,69	29,23	19,39	6,46	4,29	16,31	10,82	
34	8	4,02	201,49	22,39	17,68	5,97	4,72	16,67	13,17	
35	9	4,36	220,87	23,39	17,11	4,36	3,19	11,47	8,39	
36	7	3,24	272,53	23,46	16,21	8,64	5,97	16,67	11,52	
37	5	3,07	346,58	24,43	15,99	1,95	1,28	23,13	15,14	
38	5	3,35	269,55	27,16	14,46	7,16	3,82	30,45	16,22	
39	5	3,18	332,05	27,99	17,35	5,35	3,32	21,69	13,45	
40	8	4,05	297,53	23,95	15,55	2,47	1,60	22,47	14,58	
41	5	2,59	284,37	17,39	13,52	4,35	3,40	19,06	14,81	
42	7	3,95	215,69	22,69	18,50	1,49	1,21	13,13	10,70	
43	7	4,19	216,23	27,15	24,47	5,49	4,95	12,80	11,54	
44	2	1,80	467,78	46,11	19,12	3,33	1,38	22,78	9,45	
45	5	3,38	295,37	41,31	22,22	5,25	2,82	20,98	11,29	
46	7	3,89	240,06	17,74	13,75	0,52	0,40	14,91	11,56	
47	5	3,01	331,56	33,56	20,33	3,65	2,21	31,23	18,91	
48	6	3,94	370,56	57,36	25,16	6,85	3,01	27,92	12,25	
49	5	2,96	302,37	27,70	15,13	7,09	3,87	30,74	16,79	
50	5	3,02	460,37	43,33	21,63	4,33	2,16	25,67	12,82	
Gnst. <i>moyen.</i>	5,22	3,20	434,69	44,16	21,17	6,42	3,08	23,39	11,22	

Familie. Dépenses annuelles par unité de chaque famille.

comestibles										Løbe-Nr. numéros d'ordre
Smør, Fedt, Margarine beurre, graisse, margarine		Rugbrød, Hvedebrød pain noir, pain blanc		Mel, Gryn, Ærter farine, gruau, pois		Kartofler, Grønsager, Frukt pommes de terre, légumes, fruits		Sukker, Sirup sucre, mélasse		
abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	
Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	
32,03	11,61	42,58	15,44	3,91	1,43	12,89	4,67	14,06	5,09	1
38,54	14,52	55,44	20,88	7,30	2,75	17,14	6,45	11,79	4,44	2
35,57	11,40	23,72	7,60	5,15	1,65	6,18	1,95	8,76	2,81	3
24,07	8,92	29,17	10,81	2,77	1,03	14,35	5,31	13,89	5,14	4
27,51	14,97	30,09	16,36	3,56	1,94	8,74	4,76	8,09	4,40	5
23,69	10,27	36,95	16,03	10,84	4,70	10,84	4,70	10,04	4,36	6
45,74	19,07	38,37	15,99	3,87	1,61	10,08	4,20	10,46	4,36	7
28,85	11,19	44,23	17,17	6,73	2,62	11,06	4,29	11,54	4,49	8
45,12	19,33	30,24	12,96	6,34	2,72	10,00	4,28	15,61	6,69	9
28,22	16,33	26,76	15,49	"	"	10,22	5,92	"	"	10
34,78	18,77	35,07	18,92	5,05	2,72	9,63	5,19	9,75	5,26	11
25,45	10,75	40,00	16,89	6,18	2,61	10,91	4,61	17,46	7,38	12
31,49	12,81	33,91	13,26	12,80	5,01	12,80	5,01	10,04	3,93	13
46,20	17,07	38,81	14,34	4,11	1,52	9,03	3,34	15,19	5,61	14
41,67	12,74	25,00	7,64	5,56	1,69	18,32	5,59	10,56	3,23	15
32,28	12,56	18,11	7,04	8,27	3,22	9,45	3,68	9,06	3,53	16
43,98	11,71	47,12	12,54	7,33	1,95	8,38	2,23	14,13	3,76	17
25,77	15,72	27,06	16,51	6,19	3,78	9,02	5,50	7,47	4,56	18
37,82	12,77	35,89	12,12	6,41	2,17	15,38	5,19	12,50	4,22	19
31,52	12,18	37,47	14,47	3,88	1,50	10,33	3,99	10,59	4,09	20
35,33	11,59	21,74	7,13	3,26	1,07	13,59	4,45	8,15	2,67	21
55,24	21,77	33,81	13,32	9,04	3,56	8,57	3,38	10,95	4,32	22
24,43	12,88	23,01	12,09	4,26	2,24	13,35	7,02	6,54	3,44	23
31,44	12,97	30,57	12,61	4,37	1,80	13,10	5,45	10,04	4,14	24
48,54	16,81	31,04	10,79	2,66	0,93	9,31	3,24	8,20	2,85	25
39,40	14,22	40,26	14,53	4,92	1,78	13,92	5,02	9,64	3,47	26
35,98	12,22	24,92	8,46	4,49	1,52	11,42	3,88	8,65	2,94	27
15,76	13,16	18,05	15,07	3,73	3,12	0,46	7,89	5,73	4,78	28
28,53	16,84	20,68	12,21	13,09	7,73	2,36	1,39	8,90	5,25	29
19,03	13,99	25,08	18,45	7,86	5,79	4,83	3,55	11,18	8,23	30
12,67	12,43	32,00	31,37	5,67	5,56	3,33	3,26	10,00	9,81	31
6,32	8,72	15,52	21,43	13,22	18,26	1,15	1,59	8,05	11,12	32
17,23	11,43	30,46	20,20	5,54	3,67	5,85	3,88	14,77	9,80	33
11,94	9,43	28,11	22,20	10,69	8,44	6,22	4,91	8,21	6,48	34
17,18	12,57	33,71	24,66	8,49	6,22	5,05	3,69	9,17	6,71	35
14,80	10,23	21,92	15,14	15,12	10,45	8,64	5,97	14,81	10,23	36
25,08	16,42	26,71	17,49	8,79	5,76	1,64	1,07	9,77	6,39	37
18,51	9,86	40,89	21,78	5,67	3,02	11,64	6,19	11,94	6,36	38
26,73	16,57	16,98	10,53	18,56	11,51	1,57	0,97	11,01	6,82	39
23,45	15,22	22,71	14,74	19,26	12,50	6,17	4,01	6,91	4,48	40
31,94	24,83	22,40	17,40	11,80	9,17	2,49	1,93	6,97	5,42	41
23,58	19,22	19,40	15,81	12,84	10,47	3,58	2,92	10,45	8,52	42
18,80	16,94	14,09	12,69	9,92	8,94	4,18	3,77	4,44	4,00	43
33,89	14,05	40,00	16,59	7,78	3,23	10,00	4,15	11,67	4,84	44
20,66	11,11	19,67	10,59	23,60	12,69	16,72	8,99	6,88	3,70	45
22,11	17,14	16,19	12,55	13,37	10,36	5,14	3,98	5,14	3,98	46
27,91	16,90	18,94	11,47	16,61	10,06	2,32	1,41	10,96	6,64	47
30,71	13,48	30,46	13,36	7,62	3,34	3,55	1,56	8,88	3,89	48
38,52	21,04	31,42	17,16	6,76	3,69	4,39	2,40	6,76	3,69	49
33,00	16,47	21,00	10,48	12,67	6,33	3,00	1,50	15,33	7,65	50
29,37	14,08	29,35	14,07	8,15	3,91	8,63	4,14	10,02	4,80	

Tabel 2 (fortsat). Aarlig Udgift pr. Enhed for hver enkelt

Løbe-Nr. numéros d'ordre	1. Føde (fortsat)									
	Krydrier, Rosiner, Svesker m. m. <i>épicerie, raisins secs, pruneaux etc.</i>		Chokolade, Kakao, Te <i>chocolat, cacao, thé</i>		Kaffe, Cikorie <i>café, chicorée</i>		Hvidt Øl, Skibsol, Bjersk Øl, <i>bière blanche, bière de Bavière etc.</i>		Brændevin, Spiritiosa <i>eau-de-vie, alcool</i>	
	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1
	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
1	6,64	2,41	2,34	0,85	13,28	4,82	39,84	14,44	6,25	2,27
2	7,03	2,64	2,99	1,13	7,86	2,96	29,18	10,99	"	"
3	6,70	2,15	1,03	0,33	11,34	3,64	17,01	5,46	13,40	4,29
4	5,09	1,89	3,24	1,20	19,44	7,20	10,19	3,78	2,78	1,03
5	1,94	1,06	2,59	1,41	4,21	2,29	16,83	9,16	3,56	1,93
6	3,62	1,57	3,21	1,39	10,84	4,70	21,29	9,24	2,81	1,22
7	2,31	0,96	3,87	1,61	13,95	5,82	22,48	9,37	3,10	1,29
8	7,69	2,98	5,29	2,05	14,43	5,59	9,61	3,73	0,48	0,19
9	10,00	4,28	2,19	0,93	19,76	8,47	6,59	2,83	1,46	0,63
10	37,96 ¹⁾	21,98	0,73	0,42	"	"	4,87	2,82	3,16	1,83
11	2,52	1,36	1,49	0,80	13,99	7,55	4,74	2,55	2,38	1,29
12	5,09	2,15	5,09	2,15	5,46	2,31	13,09	5,53	7,27	3,07
13	3,46	1,35	2,77	1,08	7,96	3,11	4,15	1,63	4,84	1,89
14	4,11	1,52	7,19	2,66	10,06	3,72	8,42	3,11	3,29	1,22
15	8,33	2,55	1,67	0,51	15,00	4,59	47,78	14,60	6,67	2,04
16	3,55	1,38	3,15	1,23	11,81	4,59	29,92	11,63	9,84	3,83
17	12,04	3,21	2,09	0,56	12,57	3,35	31,94	8,51	6,81	1,81
18	11,09	6,77	1,80	1,09	9,28	5,66	3,35	2,05	3,61	2,20
19	2,88	0,97	7,05	2,38	9,95	3,36	16,35	5,52	14,74	4,98
20	8,53	3,29	2,84	1,10	14,21	5,49	6,72	2,59	8,01	3,09
21	10,87	3,57	1,09	0,35	10,33	3,39	37,50	12,33	14,57	4,78
22	16,19	6,38	1,43	0,57	11,43	4,49	22,38	8,82	6,67	2,63
23	3,41	1,79	1,70	0,89	7,10	3,73	23,58	12,39	4,55	2,39
24	13,10	5,45	1,96	0,81	14,85	6,13	1,75	0,72	"	"
25	1,33	0,46	1,77	0,62	17,08	5,94	13,75	4,78	0,67	0,23
26	10,06	3,63	2,78	1,00	19,06	6,88	14,99	5,41	5,14	1,86
27	4,15	1,41	1,04	0,35	14,19	4,82	69,55	23,62	3,12	1,06
28	1,72	1,44	0,57	0,48	7,45	6,22	11,46	9,57	8,88	7,41
29	2,88	1,70	0,26	0,15	16,78	9,91	10,21	6,05	4,71	2,78
30	7,25	5,33	1,81	1,33	5,74	4,22	8,76	6,44	5,74	4,22
31	8,00	7,84	1,67	1,64	6,00	5,88	"	"	"	"
32	4,02	5,55	0,57	0,78	5,75	7,94	2,87	3,96	"	"
33	1,84	1,22	4,62	3,06	10,77	7,14	7,08	4,69	"	"
34	0,75	0,59	1,24	0,98	5,97	4,72	5,72	4,52	"	"
35	1,38	1,01	0,92	0,67	5,96	4,36	8,49	6,21	2,99	2,19
36	5,25	3,63	2,16	1,49	9,26	6,39	2,16	1,49	"	"
37	6,19	4,05	0,65	0,42	10,09	6,61	8,14	5,33	"	"
38	5,37	2,86	2,39	1,27	14,03	7,48	5,67	3,02	3,29	1,75
39	3,15	1,95	2,20	1,36	11,32	7,02	6,60	4,09	5,97	3,70
40	7,41	4,81	1,48	0,96	12,59	8,17	2,98	1,94	"	"
41	2,79	2,16	1,55	1,21	5,02	3,90	1,74	1,35	"	"
42	3,58	2,92	1,19	0,97	6,27	5,11	2,99	2,44	1,19	0,97
43	2,87	2,59	1,05	0,94	4,69	4,22	1,83	1,65	1,31	1,18
44	6,11	2,53	1,67	0,69	23,33	9,68	11,11	4,61	14,44	5,99
45	3,28	1,76	0,32	0,17	12,13	6,53	4,92	2,65	7,54	4,06
46	1,79	1,39	0,77	0,59	10,79	8,36	11,57	8,96	3,34	2,59
47	1,33	0,81	1,00	0,61	13,29	8,05	2,99	1,81	0,99	0,59
48	7,87	3,45	2,54	1,12	19,29	8,47	17,01	7,46	4,06	1,78
49	9,12	4,98	4,73	2,58	6,76	3,69	7,77	4,24	"	"
50	6,00	2,99	2,33	1,16	9,33	4,66	11,67	5,83	4,67	2,33
Gnst. moyen.	6,20	2,97	2,25	1,08	11,04	5,30	13,63	6,54	4,17	2,00

1) Heri er indbefattet Udgiften til: Sukker og Sirup, Mel og Gryn, Kaffe, Petroleum.

Familie. Dépenses annuelles par unité de chaque famille (suite).

comestibles (suite)						2.		3.		Lebe-Nr. numéros d'ordre
Tobak, Cigarer tabac, cigares		I øvrigt autres choses		Tilsammen total		Klæder vêtements		Bolig habitation		
abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Udgift 1	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	
Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	
5,08	1,84	3,13	1,14	275,78	51,27	71,09	13,22	39,06	7,26	1
3,75	1,42	2,99	1,13	265,56	57,59	41,95	9,10	57,68	12,52	2
10,31	3,36	75,77	24,29	311,85	58,63	43,72	8,22	85,12	16,04	3
9,27	3,43	"	"	269,91	37,52	68,98	9,59	170,37	23,68	4
10,68	5,81	"	"	183,82	51,31	57,60	16,08	60,19	16,80	5
2,01	0,87	"	"	230,52	48,48	74,29	15,63	77,51	16,30	6
13,57	5,66	"	"	239,88	36,47	67,06	10,19	86,05	13,08	7
12,50	4,85	"	"	257,69	36,91	127,40	18,25	83,17	11,92	8
4,88	2,09	"	"	233,41	50,31	34,14	7,37	43,90	9,46	9
"	"	"	"	172,74	44,21	46,96	12,02	79,81	20,42	10
3,87	2,09	"	"	185,39	50,94	35,71	9,81	39,59	10,88	11
"	"	"	"	236,72	50,84	49,32	10,59	67,35	14,46	12
34,60	13,53	"	"	255,71	32,47	77,85	9,88	122,14	15,51	13
3,29	1,22	5,95	2,19	270,64	59,72	50,72	11,19	49,69	10,97	14
5,56	1,69	"	"	327,23	48,94	107,22	16,03	101,11	15,11	15
5,91	2,29	10,63	4,14	257,09	43,02	54,72	9,16	59,45	9,95	16
13,09	3,49	41,88	11,16	375,39	41,95	68,06	7,61	118,32	13,22	17
1,80	1,09	"	"	163,92	38,64	35,05	8,26	76,05	17,93	18
17,63	5,95	"	"	296,15	44,48	60,89	9,13	83,01	12,47	19
6,46	2,49	46,51	17,97	258,91	47,02	110,85	20,13	65,37	11,87	20
7,61	2,49	39,13	12,83	304,78	42,63	48,99	6,85	91,92	12,86	21
3,81	1,49	"	"	253,81	44,12	83,33	14,49	85,72	14,90	22
3,41	1,79	"	"	190,34	54,56	43,75	12,54	36,65	10,51	23
12,01	4,95	26,20	10,81	242,36	60,38	33,19	8,27	37,19	9,27	24
"	"	60,09	20,89	287,58	53,73	99,78	18,64	66,74	12,47	25
5,57	2,01	"	"	277,09	60,89	53,53	11,77	39,61	8,70	26
10,38	3,53	"	"	294,46	51,99	57,44	10,14	66,44	11,73	27
5,73	4,78	"	"	119,77	54,42	29,79	13,54	30,95	14,07	28
1,83	1,08	"	"	169,38	36,08	59,29	12,63	104,72	22,30	29
3,02	2,22	"	"	135,95	45,37	13,60	4,59	46,22	15,59	30
"	"	"	"	102,00	44,12	37,50	16,22	26,39	11,42	31
1,15	1,59	"	"	72,41	24,64	38,93	13,25	80,36	27,35	32
0,62	0,41	"	"	150,78	55,25	32,31	11,84	38,46	14,09	33
2,74	2,16	"	"	126,62	63,00	17,66	8,78	19,15	9,53	34
4,13	3,02	"	"	136,69	61,82	21,79	9,86	24,54	11,09	35
1,85	1,28	"	"	144,74	54,09	25,92	9,69	47,84	17,88	36
6,19	4,05	"	"	152,76	51,94	53,75	18,27	34,53	11,74	37
3,59	1,91	"	"	187,76	57,39	45,37	13,87	33,73	10,31	38
2,20	1,36	"	"	161,32	52,08	43,39	14,01	51,89	16,75	39
2,22	1,44	"	"	154,07	52,79	45,93	15,74	32,35	11,10	40
1,16	0,90	"	"	128,66	49,86	47,10	18,26	30,89	11,97	41
0,30	0,24	"	"	122,68	58,91	24,81	11,91	20,25	9,72	42
2,35	2,12	"	"	110,97	52,54	26,25	12,43	26,25	12,43	43
8,89	3,69	"	"	241,11	53,45	77,78	17,24	38,89	8,62	44
2,64	1,42	"	"	185,90	62,01	27,81	9,27	36,09	12,04	45
5,66	4,39	"	"	129,04	58,50	20,56	9,32	18,25	8,27	46
0,33	0,20	"	"	165,11	59,66	18,94	6,84	31,23	11,29	47
3,81	1,67	"	"	227,93	54,99	47,72	11,51	25,38	6,12	48
1,95	0,74	"	"	183,11	62,01	26,69	9,04	27,04	9,16	49
8,00	3,99	"	"	200,33	43,03	64,57	13,87	52,32	11,24	50
5,53	2,65	6,35	2,99	208,56	48,36	51,02	11,83	57,34	13,29	

Tabel 2 (fortsat). Aarlig Udgift pr. Enhed for hver enkelt

Løbe-Nr. <i>numéros d'ordre</i>	4. Brændsel og Belysning <i>chauffage et éclairage</i>		5. Vadsk og Ved- ligeholdelser <i>blanchissage et entretien</i>		6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m. <i>médecin, asso- ciations, instruc- tion etc.</i>		7. Skatter <i>impôts</i>	
	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.
	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
1	25,39	4,72	32,42	6,03	31,64	5,88	5,86	1,09
2	37,45	8,12	17,60	3,82	26,96	5,84	2,62	0,57
3	20,46	3,84	11,63	2,18	30,69	5,77	"	"
4	27,78	3,86	88,89	12,35	32,41	4,51	8,33	1,16
5	6,47	1,81	11,33	3,16	19,74	5,51	2,27	0,64
6	8,03	1,68	17,67	3,72	38,97	8,19	6,02	1,27
7	25,96	3,95	57,36	8,72	62,02	9,43	11,24	1,71
8	26,44	3,79	5,77	0,82	41,83	5,99	7,22	1,04
9	15,61	3,37	41,48	8,94	34,39	7,40	4,88	1,05
10	9,24	2,36	9,24	2,36	25,06	6,41	1,95	0,49
11	10,71	2,94	8,33	2,29	28,87	7,93	3,87	1,06
12	27,21	5,84	13,27	2,85	27,89	5,99	4,42	0,95
13	25,26	3,21	61,94	7,86	116,61	14,81	7,96	1,01
14	20,12	4,44	24,43	5,39	19,71	4,35	2,67	0,59
15	26,11	3,90	20,56	3,07	41,67	6,23	5,00	0,75
16	20,09	3,36	10,63	1,78	72,44	12,11	2,36	0,39
17	46,59	5,21	35,60	3,98	74,35	8,31	6,81	0,76
18	14,95	3,52	5,67	1,34	24,74	5,83	1,80	0,42
19	29,49	4,43	15,39	2,31	40,71	6,12	3,85	0,58
20	25,07	4,55	23,26	4,22	22,74	4,13	2,33	0,42
21	36,39	5,09	80,81	11,30	40,91	5,72	9,59	1,34
22	31,91	5,55	25,24	4,39	26,67	4,64	5,71	0,99
23	12,50	3,58	6,53	1,87	20,17	5,78	"	"
24	17,43	4,34	18,28	4,55	33,19	8,27	"	"
25	18,63	3,48	11,53	2,16	23,95	4,47	1,99	0,37
26	11,78	2,59	16,92	3,72	20,34	4,47	3,21	0,71
27	8,30	1,46	39,10	6,90	37,37	6,60	2,08	0,37
28	17,77	8,08	1,72	0,78	4,87	2,21	0,86	0,39
29	20,06	4,28	40,36	8,59	39,64	8,44	21,78	4,64
30	17,22	5,81	19,94	6,73	8,76	2,96	3,63	1,22
31	10,07	4,36	7,29	3,16	6,25	2,70	1,04	0,45
32	3,57	1,22	11,79	4,01	11,43	3,89	14,64	4,98
33	17,84	6,54	3,08	1,13	11,38	4,17	5,54	2,03
34	12,68	6,31	8,21	4,08	11,19	5,57	2,49	1,24
35	13,99	6,33	4,59	2,08	9,86	4,46	4,59	2,08
36	15,46	5,78	4,94	1,84	14,51	5,42	4,94	1,84
37	13,35	4,53	4,89	1,67	17,92	6,10	"	"
38	21,79	6,66	5,97	1,82	12,54	3,83	2,39	0,73
39	12,26	3,96	19,50	6,30	14,47	4,67	"	"
40	12,35	4,23	10,12	3,47	15,31	5,24	2,47	0,85
41	14,29	5,54	12,35	4,79	10,81	4,19	7,72	2,99
42	10,89	5,23	5,06	2,43	11,39	5,47	2,79	1,34
43	14,79	7,00	3,58	1,70	6,21	2,94	0,95	0,45
44	36,11	8,00	6,67	1,48	15,56	3,45	6,11	1,35
45	16,86	5,63	4,14	1,38	9,76	3,26	2,07	0,69
46	17,74	8,05	5,14	2,33	12,85	5,82	2,08	0,94
47	12,29	4,44	4,65	1,68	14,95	5,41	5,31	1,92
48	25,64	6,19	10,41	2,51	14,72	3,55	13,19	3,18
49	17,23	5,84	7,77	2,63	9,79	3,32	1,01	0,34
50	14,90	3,20	15,89	3,41	45,03	9,67	10,27	2,21
Gnst. <i>moyen.</i>	19,09	4,43	18,58	4,31	26,90	6,24	4,60	1,07

Familie. Dépenses annuelles par unité de chaque famille (suite).

8.		9.		10.		11.		Total- udgift total des dépenses annuelles	Løbe-Nr. numéros d'ordre
Tilbagebetaling af Laan og For- rentning af Gæld <i>remboursement d'emprunts et inté- rêts de dettes</i>		Anskaffelse af Værktøj <i>achat d'outils</i>		Adspredelser <i>récréations</i>		I øvrigt <i>d'autres dépenses</i>			
abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.		
Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	
41,01	7,62	1,17	0,22	13,67	2,54	0,78	0,15	537,87	1
4,49	0,98	0,37	0,08	0,75	0,16	5,62	1,22	461,05	2
"	"	"	"	27,44	5,15	0,94	0,17	531,85	3
"	"	1,39	0,19	26,39	3,67	25,00	3,47	719,45	4
"	"	2,92	0,81	3,56	0,99	10,35	2,89	358,25	5
2,01	0,42	"	"	12,45	2,62	8,03	1,69	475,50	6
42,63	6,49	"	"	16,28	2,47	49,27	7,49	657,75	7
"	"	"	"	62,98	9,02	85,58	12,26	698,08	8
21,95	4,74	"	"	28,53	6,15	5,61	1,21	463,90	9
10,22	2,61	"	"	11,44	2,96	24,09	6,16	390,75	10
"	"	0,29	0,08	42,27	11,62	8,93	2,45	363,96	11
"	"	0,34	0,08	20,07	4,31	19,04	4,09	465,63	12
"	"	"	"	86,16	10,94	33,91	4,31	787,54	13
"	"	1,44	0,32	9,45	2,08	4,31	0,95	453,18	14
"	"	6,11	0,91	17,78	2,65	16,11	2,41	668,90	15
14,96	2,52	38,19	6,39	43,30	7,24	24,41	4,08	597,64	16
98,43	11,00	4,19	0,47	30,37	3,39	36,65	4,10	894,76	17
45,10	10,63	3,35	0,79	50,52	11,91	3,09	0,73	424,24	18
31,73	4,77	1,61	0,24	85,26	12,82	17,63	2,65	665,72	19
5,94	1,08	1,81	0,33	17,83	3,24	16,54	3,01	550,65	20
3,54	0,49	2,02	0,28	42,92	6,08	53,03	7,41	714,90	21
9,52	1,65	25,24	4,39	18,09	3,14	10,00	1,74	575,24	22
"	"	4,55	1,30	12,78	3,67	21,59	6,19	348,86	23
12,61	3,14	2,73	0,68	1,89	0,47	2,52	0,63	401,39	24
5,99	1,12	3,10	0,58	4,43	0,83	11,53	2,15	535,25	25
8,14	1,79	3,64	0,79	13,71	3,01	7,07	1,56	455,04	26
25,95	4,58	2,77	0,49	15,57	2,75	16,96	2,99	566,44	27
12,62	5,73	0,37	0,26	0,57	0,26	0,57	0,26	220,06	28
"	"	1,43	0,31	0,72	0,15	12,14	2,58	469,52	29
36,56	12,34	3,32	1,12	11,18	3,77	"	"	296,38	30
"	"	6,25	2,70	0,35	0,15	34,03	14,72	231,17	31
15,36	5,23	3,21	1,09	1,43	0,49	40,71	13,85	293,84	32
"	"	"	"	2,46	0,90	11,08	4,05	272,93	33
"	"	0,99	0,49	1,74	0,87	0,25	0,13	200,98	34
"	"	0,69	0,31	3,89	1,76	0,46	0,21	221,09	35
"	"	"	"	2,16	0,81	7,09	2,65	267,60	36
"	"	0,65	0,22	16,28	5,53	"	"	294,13	37
"	"	"	"	6,27	1,92	11,34	3,47	327,16	38
"	"	"	"	6,92	2,23	"	"	309,75	39
5,18	1,77	1,97	0,67	6,17	2,11	5,93	2,03	291,85	40
"	"	"	"	4,25	1,65	1,93	0,75	258,00	41
4,05	1,95	1,01	0,48	5,32	2,56	"	"	208,25	42
13,60	6,44	"	"	8,60	4,07	"	"	211,20	43
"	"	"	"	16,11	3,58	12,78	2,83	451,12	44
9,47	3,16	"	"	5,92	1,97	1,78	0,59	299,80	45
10,28	4,66	1,29	0,59	3,34	1,52	"	"	220,57	46
"	"	0,67	0,24	22,92	8,28	0,67	0,24	276,74	47
38,33	9,25	"	"	4,82	1,17	6,35	1,53	414,49	48
6,76	2,29	1,01	0,34	4,39	1,49	10,47	3,54	295,27	49
"	"	4,83	0,99	23,84	5,12	33,77	7,26	465,55	50
10,73	2,49	2,70	0,63	17,51	4,06	14,20	3,29	431,23	

med det Beløb, som vilde være medgaaet til den bortrejstes Forplejning i Hjemmet i den tilsvarende Tid. Og skulde endelig Familiens Husstand omfatte logerende og Kostgængere med fuld eller delvis Forplejning i Familien, maa der ogsaa tages Hensyn til dette Forhold ved Beregningerne, idet Formaalet med Tabel 2 er at give en Oversigt over Indtægten og Udgiften for Familiens egne Medlemmer, beregnet pr. Enhed¹).

Idet saaledes Tabel 2 har givet de 50 Arbejderfamiliers Budgetter en saadan Form, at der er muliggjort en umiddelbar Sammenligning, opnaar man endvidere gennem Tabellen at faa et klart Indblik i hver enkelt Families Husførelse, ikke alene ved Hjælp af de absolutte Tal for den samlede aarlige Indtægt og Udgift pr. Enhed samt Fordelingen heraf paa de forskellige Poster, men ogsaa ved Hjælp af Tabellens Procenttal. Disse angive, dels i hvilket Forhold Udgiften for hver enkelt Post staar til den samlede aarlige Udgift, dels, for Posten «Føde»'s Vedkommende, tillige det Forhold, hvori Udgiften for hver Gruppe af Fødevarer staar til

¹) Ihvorvel Pensionærforholdet er af helt underordnet Betydning i de foreliggende Regnskaber, vil den ved Beregningen af Tabel 2 anvendte Fremgangsmaade maaske bedst belyses ved følgende Eksempel, hvor der forudsættes at høre en Pensionær til Husstanden. En Familie bestaar af Husfaderen, Husmoderen, en Dreng i sit 10de Aar, en Pige i sit 8de og en Dreng i sit 4de Aar. Disses Enheder udgøre tilsammen 3 (1,00 + 0,80 + 0,48 + 0,36 + 0,36). Desuden hører der en voksen mandlig Pensionær til Husstanden. Familiens samlede Indtægter ere angivne til 1500 Kr., inkl. hvad Pensionæren betaler, dens Udgifter til Føde, Bolig og Brændsel er 1000 Kr., og det er for disse Konti's Vedkommende, Pensionæren deltager i Forbruget. Det samlede Forbrug paa disse Poster vil da være angivet i Tabel 2 som 1000 Kr., divideret med 3 Enheder + 1 Enhed (Pensionæren), d. e. 250 Kr. pr. Enhed, og i Angivelsen af Familiens Indtægter ville de 250 Kr. blive fradragne de 1500 Kr., saaledes at der for den egentlige Families tre Enheder — og selvfølgelig opføres kun dette Antal som Familiens Antal Enheder — er angivet en Indtægt af $1500 \div 250$, divideret med 3 = $416\frac{2}{3}$ Kr. Det vil indses, at herved har man paa Indtægtsiden givet Familien det Overskud, den indvinder gennem Pensionæren, og Udmaalingen af Udgiften til det Forbrug, hvori han deltager, er sket ved at fordele den proportionelt paa alle Husstandens Enheder, inkl. Pensionæren.

Udgiften for hele Posten. Endelig giver Tabellen et Gennemsnitsbudget, beregnet paa Basis af alle de foreliggende 50 Enhedsbudgetter.

— Den samlede aarlige Indtægt og Udgift pr. Enhed ses ifølge Tabel 2 for Hovedparten af de paagældende Familier at ligge mellem 200 og 700 Kr. Det højeste Tal, som Tabellen angiver for en enkelt Familie, udgør for Indtægtens Vedkommende 904 Kr. pr. Enhed, for Udgiftens Vedkommende 895 Kr. og de tilsvarende laveste Tal 201 Kr., medens den for alle 50 Familiers gennemsnitlige aarlige Indtægt og Udgift andrager henholdsvis 435 Kr. og 431 Kr. Antallet af Enheder i de forskellige Familier varierer fra 1,80 indtil 4,87 med et gennemsnitligt Antal Enheder af 3,20.

Betragte vi de enkelte Udgiftsposter i Tabel 2, finde vi, at Udgiften til Føde i samtlige Budgetter udviser de højeste Tal, der endog for en enkelt Families Vedkommende udgør 63 pCt. af det samlede aarlige Udgiftsbeløb, medens den gennemsnitlige Udgift til Føde for samtlige Budgetter andrager 48 pCt., altsaa omtrent Halvdelen af hele det gennemsnitlige aarlige Udgiftsbeløb¹⁾. Derefter følge afvækslende Udgifterne til Bolig og Klæder med et Maksimum af henholdsvis 27 pCt. og 20 pCt., et Minimum af henholdsvis 6 pCt. og 5 pCt., og et gennemsnitligt Beløb af henholdsvis 13 pCt. og 12 pCt. — altsaa til Føde, Bolig og Klæder henved tre Fjerdedele af det gennemsnitlige aarlige Udgiftsbeløb — og endelig de øvrige Udgiftsposter med ringere Beløb. Fordelingen af Udgifterne til de enkelte Fødevarer vil blive nærmere omhandlet i Afsnit IV.

¹⁾ Da den ved Løbenummer 32 angivne Familie væsentlig har faaet sit Underhold uden for Hjemmet, og Underholdets samlede Værdi, her som ellers, har maattet beregnes paa Grundlag af Familiens eget Forbrug under dens Ophold i Hjemmet, er det samlede Fødeforbrug blevet meget ringe, antageligvis fordi man har levet paa smal Kost hjemme, hvad der er blevet afhjulpet ved den bedre Kost ude; men dette sidste Plus har jo, som Beregningen gøres, ikke kunnet komme i Betragtning.

En Sammenligning mellem de tre væsentligste Udgiftsposter i disse Gennemsnitsbudgetter findes i nedenstaaende Oversigt:

	Antal Medlemmer pr. Familie	Antal Enheder pr. Familie	Aarlig Indtægt pr. Enhed	Aarlig Udgift pr. Enhed	Heraf til:					
					Føde		Klæder		Bolig	
					abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.	abs.	i pCt. af Totaludg.
			Kr.	Kr.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
Byerne som Helhed .	5,22	3,20	434,69	431,23	208,56	48,36	51,02	11,83	57,94	13,29
København	4,89	3,10	550,33	546,80	256,25	46,86	63,09	11,54	73,68	13,48
Købstæderne	5,61	3,33	298,94	295,55	152,57	51,62	36,85	12,47	33,17	12,91

De 23 Provinsfamilier have altsaa ca. $\frac{1}{7}$ flere Medlemmer pr. Familie end de 27 københavnske Familier, men da Plus'et jo hidrører fra det større Børneantal, er Antallet af Enheder pr. Familie kun ca. $\frac{1}{15}$ større. Gennemsnitsindtægten pr. Familie i København er 1706 Kr., pr. Familie i Købstæderne 996 Kr., og denne Afstand forøges selvfølgelig pr. Enhed, da der er færre Enheder i de københavnske end i Provinsfamilierne¹⁾.

Hovedposten, Føde, omfatter for Provinsfamilierne en 5 pCt. større Andel af Udgifterne end for de københavnske — jo ringere Budget, des større Del deraf gaar til Føde. Ogsaa Udgiften til Klæder er forholdsvis lidt større i Provinsfamilierne end i de københavnske²⁾. Til Bolig er Udgiften procentuelt omtrent ens, absolut set er den næsten kun halv saa stor pr. Enhed for Provinsfamilierne som for de københavnske Familier, hvad der dog, under Hensyn til den billigere Husleje i Provinserne, ingenlunde behøver at betyde saa meget ringere Boligforhold³⁾.

¹⁾ Indtægten pr. Familie henholdsvis i København og i Købstæderne er, ligesom alle følgende Udgiftsposter, beregnet og angiven paa Grundlag af det paa foran angivne Maade behandlede Materiale (jfr. ovenfor). Denne beregnede Indtægt er henholdsvis 5,1 pCt. og 3,0 pCt. større end den i Tabel 1 efter de direkte Angivelser anførte Gennemsnitsindtægt pr. Familie i København og i Købstæderne (1706 Kr. mod 1623 Kr. og 996 Kr. mod 967 Kr.).

²⁾ Af de 11,54 pCt., de københavnske Familier bruge til «Klæder», medgaa 8,25 pCt. til Manufakturvarer, 3,29 pCt. til Skotøj, medens de 12,47 pCt. for Provinsfamilierne ere delte i 8,94 pCt. og 3,53 pCt. Til Skotøj bruges saaledes (jfr. Tabelbilaget) pr. Familie henholdsvis 54 Kr. og 33 Kr.

³⁾ Boligudgiften pr. Familie er i København 228 Kr. aarlig, i Køb-

At man, uagtet man her kun omhandler forholdsvis vel stillede Familier, dog ikke er saa meget langt borte fra det sociale Eksistensminimum, og at man, trods Afstanden mellem Hovedstadens og Købstædernes Budgetter, dog i Realiteten (under Hensyn til Pengenes Købeevne de forskellige Steder), har med samme Samfundsklasse at gøre, ses af, at Udgifterne til Føde i begge Sæt Budgetter ere tæt omkring Halvdelen af Udgifterne — lidt over eller lidt under —, at Klæder i begge Sæt Budgetter beslægtlægger 12 pCt., og Bolig i begge Sæt Budgetter beslægtlægger 13 pCt.

Rækkefølgen efter Udgifterne til Føde, Klæder og Bolig er ifølge Tabel 3, naar de københavnske Budgetter lægges til Grund, «Læge, Foreninger, Undervisning, Aviser, m. m.» med 6,88 pCt. af den aarlige Totaludgift for København, 4,84 pCt. for Købstæderne, «Adspredelser» med henholdsvis 4,85 pCt. og 2,35 pCt., «Vadsk og Vedligeholdelser» med 4,82 pCt. og 3,20 pCt., «Brændsel og Belysning» med 3,97 pCt. og 5,43 pCt. samt «Skatter» med 0,77 pCt. og 1,70 pCt.

De fleste af disse Poster ere selvfølgelig baade absolut lavere i Provinsbudgetterne end i de københavnske — eftersom hine Budgetter overhovedet ere mindre end disse — og relativt, eftersom de større Andele, der gaa til Føde og Klæder, nødvendiggøre mindre Andele paa de andre Konti. Til «Brændsel og Belysning»

stæderne 127 Kr. aarlig. Ifølge «Tabelværk til Københavns Statistik» Nr. 11, var i 1895 (hvor Lejepriserne dog vistnok vare lidt lavere end i 1897) den gennemsnitlige Aarsleje for en 2-Værelers Lejlighed (Forhus) i København 178 Kr., for en 3-Værelers Lejlighed (Forhus) 296 Kr. Vilde man gaa ud fra, at $\frac{3}{5}$ af de her omhandlede københavnske Arbejderfamilier bo i Lejligheder paa 2, $\frac{2}{5}$ i Lejligheder paa 3 Værelser, vilde de nysnævnte Priser give et Gennemsnit af 225 Kr., hvad der altsaa passer godt til de for 1897 angivne 228 Kr. I øvrigt finde vi paa Helgavej, Frederiksberg, en gennemsnitlig aarlig Lejesum i 1895 for 58 3-Værelers Lejligheder (Forhus) af 223 Kr. — I Utterslev (Bispebjergvej) kostede i 1895 en 2-Værelers Lejlighed gnstl. 100 Kr., en 3-Værelers Lejlighed gnstl. 156 Kr. aarlig. Tænke vi os Arbejderlejlighederne i Købstæderne til samme Pris, og vilde vi gaa ud fra, at ogsaa $\frac{3}{5}$ af de her omhandlede Købstadsfamilier bo i Lejligheder paa 2, $\frac{2}{5}$ i Lejligheder paa 3 Værelser, vilde de nysnævnte Lejepriser give et Gennemsnit af 122 Kr. aarlig, hvortil altsaa skulde svare de ovennævnte 127 Kr.

have Provinsbudgetterne derimod et større relativt, men ikke absolut Beløb end Hovedstadens, og Beløbene for Skatter ere baade relativt og absolut større end Københavns.

Opløser man Beløbene for Brændsel og Belysning i deres Enkeltheder (jfr. Tabelbilaget), faar man følgende Data:

		Kul og Koks	Brænde og Tørv	Gas	Petroleum	I alt
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Køben- havn	{ pr. Enhed	11,00	3,15	1,63	5,90	21,68
	{ pr. Familie	34,10	9,77	5,05	18,29	67,21
Køb- stæderne	{ pr. Enhed	6,58	5,73	0,34	3,40	16,05
	{ pr. Familie	21,91	19,08	1,13	11,32	53,44

Det kan være vanskeligt nok at afgøre, hvad der af Gas og Petroleum skal regnes til Belysning og hvad til Brændsel, men vi komme dog vist det rette nærmest ved at betragte al Gassen som Kogegas og da paa den anden Side henføre al Petroleum til Belysningskontoen. Af Petroleum var Forbruget i København ca. tre Fjerdedel større pr. Enhed end i Købstæderne, og denne store Forskel er jo rimelig nok, da Belysningsudgifterne maa have afgjort Tendens til at aftage ved ringere Kaar¹⁾. Tilbage bliver saa det øvrige Beløb, 15,78 Kr. pr. Enhed i København, 12,65 Kr. i Købstæderne, altsaa Summer, der kun differere lidt fra hinanden. Ejendommeligt er det her at se, om end ret forklarligt, at Brænde og Tørv spille en langt mindre Rolle, baade absolut og relativt, i København end i Købstæderne, og at Udgiften dertil sidstnævnte Sted er næsten lige saa stor som til Kul og Koks²⁾. Som Helhed er det ikke mærkeligt, at Brændsel, ligesom Føde, hører til de Artikler, der beslaglægger en forholdsvis stor Del af

¹⁾ Som vi senere skulle se, spiller dog ogsaa Forskellen i Pris (maaske mest hidrørende fra Forskel i Varens Beskaffenhed) sin Rolle; det kan antages, at der af de københavnske Familier er brugt gennemsnitlig 124,42 Pot. pr. Familie, af Købstæderne 83,24 Pot. (jfr. Afsnit IV).

²⁾ Af Kul og Koks kan det antages, at der af de københavnske Familier gennemsnitlig er brugt 12,14 Tdr., af Købstædernes 9,25 Tdr (jfr. Afsnit IV).

de smaa Budgetter, og i nærværende Tilfælde procentuelt langt mere af Købstadsbudgetterne end af de københavnske, thi Brændselen skal jo delvis tilberede Føden, og den kunstige Varme, Brændselen forskaffer, er, under vore Breddegrader, et højst nødvendigt Supplement til Føden. Naar Forholdet dog kun i store Træk — ikke fra Budgetgruppe til Budgetgruppe — giver sig til Kende i Tabel 3, hidrører det dels fra, at Brændsel og Belysning ere tagne under eet, dels fra, at Brændselsudgiften selvfølgelig formindskes med det ringere Antal Værelser, hvad der altsaa modvirker dens store Andel af de mindre Budgetter.

Med Hensyn til Skatterne synes det besynderligt, at de københavnske Familier, med en Gennemsnitsindtægt af 1706 Kr. aarlig, betale 13 Kr. 8 Øre aarlig i Skat, medens Provinsfamilierne, med en Gennemsnitsindtægt af 996 Kr., betale 16 Kr. 78 Øre. Men det maa erindres, at der under «Skatter» kun indgaar direkte Skatter; disse ere enten Skatter paa faste Ejendomme, der, baade som Stats- og som Kommuneskatter, kun spille en ringe Rolle for Arbejderfamilier, eftersom disse jo i Regelen bo til Leje (og saaledes betale Skatten indirekte), eller personlige Skatter, og disse ydes kun til Kommunerne. Det er altsaa i det væsentlige kun personlige Kommuneskatter, der gaa ind under Budgetternes «Skatter». Dette forklarer det ovennævnte Forhold. Thi i København udgøre Skatterne paa faste Ejendomme godt Halvdelen af de kommunale Skatter, i Købstæderne kun $\frac{1}{3}$, de personlige Kommuneskatter blive altsaa forholdsvis langt højere i Købstæderne end i København, og dertil kommer, at den personlige Kommuneskat i København, Indkomstskatten, har et skattefrit Minimum af 600 Kr., og Degression for Indtægter under 2400 Kr., hvad der jo netop spiller en Rolle i denne Sammenhæng, medens Købstædernes «Formue- og Lejlighedsskat», navnlig i de mindre Byer, ikke have Skattefrihed for de smaa Indtægter.

Vi udtalte nylig, at Udgiftsbudgetternes Ensartethed, den tilnærmelsesvis samme Andel, der falder paa de store Poster, Føde, Klæder o. s. v., vidner om — særlig ogsaa under Hensyn til det forskellige Prisniveau — at Budgetterne repræsentere samme Sam-

fundsgruppe, den forholdsviis vel stillede Arbejderklasse, i København og Købstæderne. Men paa den anden Side maa man saa ogsaa fremdrage Forskellighederne. Den Forskel, der er med Hensyn til Føden, hidrørende fra, at det absolut større Beløb, de københavnske Familier kunne anvende, ogsaa kommer Fødemidlernes Art til gode, skal blive omtalt i Afsnit IV; men der er desuden en Række Poster i Tabel 3, der i særlig Grad vise de københavnske og Købstadsfamiliernes gennemsnitlig forskellige økonomiske Status. Enhver Husmoder vil indrømme, at Udgifterne til «Vadsk» og til «Vedligeholdelser» ikke er nogen daarlig Maalestok for, hvad en Husholdning har Raad til. Dette gælder ogsaa i høj Grad Posten «Læge, Foreninger o. s. v.» og, i en ordnet Husholdning, allermest «Adspredelser». Disse tre Poster udgjorde:

	pCt. af Budgettet pr. Enhed		Absolut pr. Familie	
	København	Købstæderne	København	Købstæderne
	pCt.	pCt.	Kr.	Kr.
Vadsk og Vedligeholdelser	4,82	3,20	81,62	31,57
Læge, Foreninger, Undervisn., Aviser m. m.	6,88	4,84	116,65	47,65
Adspredelser m. v.	4,85	2,35	82,18	23,11
Tilsammen	16,55	10,39	280,45	102,33

Saaledes træffe vi for de københavnske Budgetter $\frac{1}{6}$, for Købstæderne $\frac{1}{10}$ pr. Enhed anvendt til disse Formaal, og pr. Familie 280 Kr. mod 102 Kr. Ogsaa her gør naturligvis Prisforskellighed o. l. sig gældende, men langtfra tilstrækkelig til at udligne Afstanden imellem de anførte Beløb. Og det maa ikke glemmes, at om man i Husholdninger paa 900 til 1800 Kr. kan bruge halvandet Hundrede Kroner mere eller mindre til Husets Vedligeholdelse (deriblandt Indkøb af billigt, men pynteligt Husinventar), til Foreninger, Aviser, Fornøjelser o. l., kan blive af megen Betydning for Følelsen af, om man er begrænset til det nødtørfelige eller har Raad til et Plus derudover, om Livet kan føres uden eller med et vist Velvære.

De nys anførte Udgifter til Vadsk og Vedligeholdelser samt til Læge o. s. v. hidrøre enkeltvis fra følgende Poster:

		Sæbe og Soda	Vadsk uden for Hjemmet	Vedligeholdelser	Undervisning	Læge og Medicin	Bidrag til Sygekasse og anden Forsikring	Fagforeningsbidrag	Andre Foræningsbidrag	Aviser og Bøger
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
København	pr. Enhed	3,88	4,29	18,16	3,37	3,46	12,54	8,29	3,29	6,68
	pr. Familie	12,03	13,30	56,29	10,45	10,72	38,87	25,70	10,20	20,71
Købstæderne	pr. Enhed	3,22	0,85	5,41	1,33	2,42	4,46	0,95	1,74	3,41
	pr. Familie	10,72	2,83	18,02	4,43	8,06	14,85	3,16	5,79	11,36

Den hele Udgift pr. Enhed udgør ifølge Tabel 3 for en københavnsk Familie 546 Kr. 80 Øre, for en Købstadsfamilie 295 Kr. 55 Øre, hin er altsaa 85 pCt. større end denne. En saadan Forskel kommer ingenlunde frem overfor «Sæbe og Soda»; men lægger man Udgiften hertil sammen med Udgiften til «Vadsk uden for Hjemmet», bliver det samlede Beløb mere end dobbelt saa stort for København som for Købstæderne. — Til «Vedligeholdelser» have de københavnske Hjem Raad til at give endog mere end tre Gange saa meget ud som Købstadshjemmene.

Til «Undervisning» har man i Købstæderne givet $1\frac{1}{3}$ Kr. ud pr. Enhed mod $3\frac{1}{3}$ Kr. i København, d. e. henholdsvis 0,45 og 0,62 pCt. af den samlede Udgift pr. Enhed. Saaledes er her baade absolut og relativt kun Tale om meget smaa Beløb. Ikke væsentlig anderledes stiller Forholdet sig, naar vi kun se hen til de Familier, der have Børn i Skolealderen. Af Tabelbilaget fremgaar det, at af samtlige 50 Familier fandtes der 18 Familier i København og 19 Familier i Købstæderne med Børn i Alderen 6 til under 16 Aar, og at Børneantallet for de københavnske Familier var 37 eller ca. 2 pr. Familie, for Købstæderne 48 eller ca. $2\frac{1}{2}$ pr. Familie. I de 18 københavnske Familier udgjorde den gennemsnitlige Udgift til Undervisning for hvert Barn ca. 7 Kr. og den samlede Undervisningsudgift 0,83 pCt. af Familiernes hele Aarsudgift, i de 19 Købstadsfamilier vare Tallene ca. 2 Kr. pr. Barn

og 0,56 pCt. af Aarsudgiften. Tallenes Lidenhed staar i Forbindelse med, at Undervisningen herhjemme i de offentlige Kommuneskoler er fri eller gives for meget ringe Betaling (de københavnske Betalingsskoler), og Tabelbilaget viser da ogsaa, at selve de her nævnte Gennemsnitsbeløb komme frem ved enkelte ret store Beløb fra nogle Familier, ganske smaa eller ingen Bidrag fra de fleste Familier med skolesøgende Børn¹⁾. Selv hos velstillede Arbejderfamilier er altsaa Børnenes Undervisning gennemgaaende ingen Post af pekuniær Betydning.

De følgende to Poster omfatte Udgiften til «Læge og Medicin» samt «Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring» (jfr. Tabelbilaget). Sidstnævnte Post burde vistnok have været delt; i dens nuværende Form faar man ikke Sygekasseudgifterne tilstrækkelig udskilte, og ikke heller tilstrækkelig Rede paa de enkelte Arter af Forsikring. Paa den anden Side høre Fagforeningsbidragene delvis til Forsikringsbidragene, nogen skarp, reel Adskillelse er det i disse Forhold ikke altid let at gøre. Naar Udgiften til «Læge og Medicin» spiller en forholdsvis større Rolle i Købstæderne end i København, Udgifterne til Sygekasse m. v. en mindre, beror dette nærmest paa ringere Evne eller Lejlighed til Forsynlighed hist end her — for tre af Købstadsfamilierne findes overhovedet intet Bidrag opgivet til Sygekasse eller anden Assurance —, og man er da henvist til direkte Betaling til Læger i paakommende Tilfælde. Et Udgiftsbeløb til Læge, Medicin, Sygekasse og anden Forsikring af næsten et halvt Hundrede Kroner pr. Familie i København og hened det halve deraf i Købstæderne (2,93 pCt. og 2,33 pCt. af det samlede Udgiftsbudget) er i øvrigt ingenlunde ubetydeligt og vidner formentlig om ret fremskredne Tilstande.

¹⁾ Saaledes er der for en enkelt Familie i København angivet 94 Kr. i Undervisningspenge (for en 15aarig Søn), et Beløb, der udgør ca. $\frac{1}{16}$ af Familiens hele Udgiftsbudget; baade det absolutte Tal og Forholdstallet ere enestaaende og langt fra samtlige øvrige Familiers Undervisningsudgifter. Udelades denne Familie, gaar Udgiften pr. københavnsk Barn ned til ca. 5 Kr.

Posten «Fagforeningsbidrag» udviser et langt højere Beløb for København end for Købstæderne. Vi maa her se hen til Beløbene pr. Familie — fordi de jo kun vedrøre Husfaderen —; men for Købstædernes Vedkommende er kun Halvdelen (11 af 23) af Arbejderne Medlemmer af Fagforeninger, hvad der blandt andet hænger sammen med det overvejende Antal Arbejdsmænd blandt Købstadsarbejderne, de københavnske Arbejdere ere alle Fagforeningsmedlemmer, idet Regnskabsbøgerne jo her ere tilvejebragte igennem Fagforeningerne; et enkelt Medlem er paa Grund af særlige Forhold opført med et ekstraordinært Bidrag. Nedsættes sidstnævnte Bidrag til hvad den næste i Rækken yder, faa vi, ifølge Tabelafdelingen, i København 27 Familier med et gennemsnitligt Fagforeningsbidrag af 20,2 Kr., i Købstæderne 11 Familier med gennemsnitlig 6,4 Kr. Bidragene ere altsaa tre à fire Gange saa høje hist som her, hvad der jo imidlertid atter staar i Forbindelse med Forholdet mellem Antallet af Svende og Arbejdsmænd og med de forskellige Indtægter. Sammenholder man de her foreliggende Data om Fagforeningsbidragene med de i Tabel 1 givne om Indtægten ved Mandens Hovederhverv, kommer man til det Resultat, at for København synes det gennemsnitlige Aarsbidrag at være ca. 1,7 pCt. af nævnte Indtægt, saaledes at der f. Eks. til en Erhvervsfortjeneste af 5 Kr. om Dagen skulde svare et gennemsnitligt Fagforeningsbidrag af ca. 50 Øre om Ugen.

Beløbene for «Andre Foreningsbidrag» og for «Aviser og Bøger» udgøre saavel for København som for Købstæderne henholdsvis 0,6 pCt. og 1,2 pCt. af det samlede Udgiftsbudget. Hos ingen af alle 50 Familier er Posten «Aviser og Bøger» udfyldt. Denne moderne Fornødenhed, til hvilken de 50 Familier have givet ca. 800 Kr. ud, altsaa ca. 16 Kr. pr. Familie, fordelte sig saaledes imellem dem:

	Udgift til Aviser og Bøger							Til- sammen <i>total</i>
	Under 5 Kr.	5-10 Kr.	10-15 Kr.	15-20 Kr.	20-25 Kr.	25-30 Kr.	30 Kr. og derover	
Antal Familier:								
København . . .	"	1	6	8	7	4	1	27
Købstæderne . .	5	9	4	3	1	"	1	23

Nedsættes de to Beløb paa «30 Kr. og derover», der ere af ekstraordinær Størrelse, i Linie med de respektive næsthøjeste Beløb, faas en Udgift pr. Familie i København og Købstæderne af henholdsvis ca. 19 Kr. og ca. 9 Kr. aarlig til Aviser og Bøger.

Med Hensyn til de endnu uomtalte Poster paa Udgiftsbudgettet skal det nævnes, at Posten «Adspredelser og Forfriskninger uden for Hjemmet» i Regnskabsbøgerne ere delte i «Spirituøse Drikke» og «Andre Udgifter» (jfr. Bilag B.). I nogle af Bøgerne er der opført Beløb til «Spirituøse Drikke» uden for Hjemmet, men meget kan der ikke bygges paa disse Oplysninger, som vi i øvrigt nedenfor skulle komme tilbage til. Ind under «Andre Udgifter» til Adspredelse uden for Hjemmet er ogsaa taget Rejser. Den hele Konto til Adspredelser m. v. udviser et halvfjerde Gang saa stort Beløb pr. Familie i København som i Købstæderne, og det er jo ogsaa paa en saadan Konto, den større Velstillethed snarest vil give sig et stærkt Udslag.

Endelig skal det anføres, at mellem de Udgifter, der af Husmødrene ere opførte enkeltvis under Regnskabsbogens sidste Konto «Andre og ekstraordinære Udgifter», er Udgiften til «Lotteri» en ret hyppig genkommende, uden at man dog deraf tør slutte, at der ikke er givet Penge ud til Lotteri, hvor dette ikke er særlig anført.

— Følger man i Tabel 3 den videre Fordeling af Budgetterne efter Indtægten pr. Enhed, er det karakteristisk, til hvilken Grad man ogsaa i det enkelte finder Bekræftelse paa den statistiske Erfaringsætning (Engel), at Udgifterne til Føde udgøre en des større Del af Budgettet, jo mindre dette er; den modsiges selv-

følgelig ikke af det naturlige Forhold, at det absolutte Udgiftsbeløb pr. Enhed til Føden aftager med Indtægtens Formindskelse pr. Enhed. Nedenstaaende Oversigt fremviser begge Sider af Sagen paa iøjnefaldende Maade:

	1.	2.	3.	4.	5.
Aarlig Indtægt pr. Enhed, Kr.	175—275	275—375	375—475	475—675	ov. 675
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
København:					
Gnstl. aarl. Indt. pr. Enhed.	"	350,29	418,12	573,07	751,63
Gnstl. aarl. Udg. til Føde. { absolut	"	187,08	221,39	267,67	304,86
pr. Enhed { i pCt. af Totaludg.	"	52,91	51,55	47,72	41,09
Købstæderne:					
Gnstl. aarl. Indt. pr. Enhed.	237,48	315,31	449,20	"	"
Gnstl. aarl. Udg. til Føde. { absolut	131,62	158,21	203,61	"	"
pr. Enhed { i pCt. af Totaludg.	54,74	52,62	44,07	"	"

I København stiger altsaa Fødeudgiften fra 187 Kr. til 305 Kr. pr. Enhed aarlig — og falder samtidig fra 53 pCt. til 41 pCt. af Udgiftsbudgettet —, i Købstæderne gaa de absolutte Tal fra 132 Kr. til 204 Kr., Procenttallene fra 55 til 44. Hvor statistisk formaalstjenligt det er at dele sit Materiale, ses ikke blot af, at vi derved faa dobbelt Bekræftelse paa den omhandlede Regel, men ogsaa af, at derved forklares en tilsyneladende Modsigelse imod Regelen. Vi træffe nemlig i Kolonne 2 en mindre Indtægt pr. Enhed i Købstæderne end i København og samtidig en mindre (istedenfor større) procentuel Udgift til Føde, og vi træffe i Kolonne 3 en større Indtægt pr. Enhed i Købstæderne end i København og samtidig en mindre (istedenfor større) absolut Udgift til Føde. Begge Dele skyldes selvfølgelig, at Priserne ere lavere i Provinserne end i Hovedstaden (jfr. nærmere nedenfor), og de vise, at en Sammenholdelse af Indtægternes Størrelse med Udgifternes Fordeling maa tage Hensyn til, om eet og samme Indtægtsbeløb har samme reelle Værdi paa de forskellige Budgetter.

Undersøge vi for de øvrige Poster i Tabel 3 Udgifternes Omfang i Forhold til Indtægten pr. Enhed, finde vi Ujævnheder i

Budgetter paa under end i Budgetter paa over 400 Kr. o. s. v., men Spørgsmaalet er, hvad Tabellen viser os med Hensyn til det særlige Problem, her er fremme. Da Tabellen, og dermed de 50 Budgetter, er delt i 10 Grupper, spille Tilfældighederne en stor Rolle, og om end en nøjere Granskning vel gennemgaaende kan bringe Forstaaelse overfor den Mangel paa Regelmæssighed, der i de fleste Kolonner kommer til Syne, er der dog aabenbart ikke Materiale nok til en fuld Besvarelse af Spørgsmaalet. Men vi skulle i det følgende noget nærmere gøre Rede for, hvad Spørgsmaalet drejer sig om.

Den Generalnævner, vi have brugt for at kunne sammenligne Indtægter og Udgifter for Familier af forskellig Størrelse og Sammensætning, er jo en fysiologisk «Enhed»; det større eller mindre Antal Familiemedlemmer, der høre til at danne en Enhed, afhænger af Medlemmernes Køn og Alder, der er bestemmende for deres Forbrug af Fødemidler. Efter denne Forudsætning vil det findes naturligt, at Udgiften til Føde, under i øvrigt lige Forhold, retter sig efter Antallet af Enheder. Have to Familier samme Indtægter, men forskelligt Antal Enheder, altsaa ogsaa forskellig Indtægt pr. Enhed, vil det i første Række være Udgiften til Føde, der vokser med Tallet paa Enheder, og Følgen deraf er, som vi have set, at jo mindre Indtægt pr. Enhed, des forholdsvis større Udgift til Føde. Nærmest Føden staar Klæder, derefter Bolig, Brændsel og Belysning o. s. fr. Men der kan desuden være Tale om at indskrænke Udgiften til Føde o. s. v. — og navnlig til Bolig — ved Enhedernes Forøgelse, og sker dette ikke i samme Grad, som Enhederne vokse, saa faa vi samtidig en absolut Formindskelse og dog en relativ Forøgelse af Udgiften pr. Enhed.

Imidlertid vil der være Udgifter, som man — især nutildags — kun meget nødig formindsker trods det forøgede Antal Enheder i Familien. Husfaderens Foreningsbidrag f. Eks. kan vanskelig indskrænkes, selv om Børnetallet vokser, og da dette sidste betyder en formindsket Indtægt pr. Enhed, betyder omvendt eet og samme Foreningsbidrag en procentuel Forøgelse pr. Enhed af Udgiften til Foreninger m. m. Naar man nu, saaledes som vi her

have gjort, samler Posterne Læge, Foreninger, Undervisning m. m. i samme Gruppe, saa kan der ogsaa paa denne Konto finde en absolut Forøgelse af Udgifterne Sted, netop paa Grund af Børnetallets Forøgelse, altsaa en saa meget større procentuel, og da maa Udgifterne forringes saa meget mere paa alle «indendørs» og elastiske Poster.

Se vi paa Tabel 4, finde vi da ogsaa som Regel, at samtidig med Indtægtsformindskelsen pr. Enhed formindskes ogsaa det absolutte Beløb pr. Enhed til Føde, men dog ikke stærkere, end at Fødens Procentandel af Budgettet stiger. Udgiften til Bolig formindskes endnu mere pr. Enhed end Udgiften til Føde — Familiens samlede Lejeudgift (det absolutte Beløb) forøges ikke med det forøgede Antal Enheder, men formindskes maaske endog —, og derved forringes ogsaa den procentuelle Andel. Udgiften til Læge etc. viser derimod den modsatte Tendens, den formindskes ikke pr. Enhed ved Enhedernes Forøgelse, snarere omvendt, og derved vokse selvfølgelig ogsaa Procenterne.

Det maa jo imidlertid erindres, at en saadan procentuel Forøgelse af Udgifterne pr. Enhed til Læge o. s. v. trods Indtægtens Formindskelse pr. Enhed kun kommer frem ved en Deling som Tabellens, hvor nemlig Indtægtsformindskelsen pr. Enhed ikke hidrører fra en mindre Indtægt pr. Familie, men kun fra Enhedernes Forøgelse. Ved en almindelig Opstilling af Budgetterne efter Indtægten pr. Enhed, hvor der i hver Gruppe indgaar Familier af forskellig Størrelse, og Indtægtsformindskelsen staar i Forbindelse med selve den ringere Erhvervsindtægt, dér vil naturligvis det almindelige Fænomen lægge sig for Dagen, at man ved Indtægtsforøgelse anvender forholdsvis (procentuelt pr. Enhed) mindre paa de yderste Fornødenheder, Føde o. s. v., hvorved der altsaa bliver saa meget mere tilovers til de øvrige Udgifter. Men vi have ikke anset det overflødigt at henlede Opmærksomheden paa, at en Del af de Uregelmæssigheder, der synes at fremkomme efter Reduktionen af Familiemedlemmerne til Enheder og ved en rationel Sammenligning, med Enheden til Udgangspunkt, kun skyldes det Forhold, at der med lige stor Ind-

tægt pr. Enhed ikke behøver at følge ligeartet Fordeling af Udgifter pr. Enhed — der er Udgifter, som have Tendens til at blive lige store, uafhængig af, eller til at forøges eller formindskes pr. Enhed netop i Kraft af Familiens forskellige Størrelse.

Endelig skal endnu følgende fremhæves. Hvor een Familie bestaar af to Enheder, en anden af fire, men med lige stor Indtægt pr. Enhed, vil altsaa den sidstes Bruttoindtægt være dobbelt saa stor som den førstes. Ihvorvel nu Budgettet, rationelt set, skulde se ens ud for begge — thi pr. Enhed har den ene ikke bedre Raad end den anden — saa kan der ske en Forskydning i Fordelingen, fordi man med den større Indtægt, selv med tilsvarende større Familie, føler sig rigere end med den mindre Indtægt. Dette Moment vil navnlig virke forstyrrende, hvor man har med Budgetter fra forskellige Samfundslag at gøre — thi allerede lige store Budgetter hos lige store Familier ville let forme

Tabel 5. Gennemsnitlig aarlig Udgift pr. Enhed
Moyenne des dépenses annuelles par unité

	Gneft. aarlig Indtægt pr. Enhed <i>moyenne du revenu annuel par unité</i>	1.		2.		3.		4.		5.	
		Føde <i>comestibles</i>		Klæder <i>vêtements</i>		Bolig <i>habitation</i>		Brændsel og Belysning <i>chauffage et éclairage</i>		Vadsk og Vedligeh. <i>blanchissage et entretien</i>	
		abs.	% af Total- udg.	abs.	% af Total- udg.	abs.	% af Total- udg.	abs.	% af Total- udg.	abs.	% af Total- udg.
København: <i>Copenhague</i>	Kr.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
Haandværkere. <i>artisans</i>	559,63	256,25	46,07	64,09	11,52	71,39	12,84	21,90	3,94	25,30	4,55
Arbejds mænd . <i>ouvriers</i>	517,79	256,24	49,85	59,61	11,60	81,66	15,89	20,93	4,07	29,92	5,82
Købstæderne: <i>villes de province</i>											
Haandværkere. <i>artisans</i>	320,54	160,63	50,98	37,09	11,77	41,44	13,15	14,19	4,50	9,96	3,16
Arbejds mænd . <i>ouvriers</i>	285,05	147,38	52,08	36,69	12,97	36,06	12,74	17,25	6,09	9,17	3,24

Som allerede foran omtalt, hidrøre Regnskaberne — og dermed Tallene i ovenstaaende Oversigt — fra 6 «Arbejds mænd» og 21 Haandværkere i København samt fra 14 «Arbejds mænd» og 9

sig forskellig hos de forskellige Samfundslag —, og en Sammenblanding af Budgetter fra forskellige Samfundslag vil derfor let føre til vildledende Resultater. Men dette Moment spiller her ingen eller en helt underordnet Rolle, thi vi operere, som vi have set, overalt med Arbejderstandens Familier — noget bedre eller noget ringere stillede, hvad der giver sig Udslag i det større eller mindre Forbrug — men ikke med Familier, der have væsensforskellige Krav til Livet, eller til hvilke der stilles væsensforskellige Fordringer fra den øvrige Befolkning.

Det sidst berørte Spørgsmaal fører os hen til en Deling af Budgetterne, efter som de hidrøre fra faglærte Arbejdere eller «Arbejdsmand», de to forskellige Afdelinger af den fælles Arbejdsklasse. Dele vi Materialet med dette for Øje, faa vi følgende Oversigt:

henholdsvis for Haandværkere og Arbejdsmand.
respectivement pour ouvriers et artisans.

6.		7.		8.		9.		10.		11.		Totaludgift <i>total des dépenses annuelles</i>
Læge, Foreninger, Undervisn. m. m. <i>médecin, associations, instruction etc.</i>		Skatter <i>impôts</i>		Tilbagebet. af Laan og Forrentn. af Gæld <i>remboursement d'emprunts et intérêts de dettes</i>		Anskaffelse af Værktøj <i>achat d'outils</i>		Adspredelser <i>récréations</i>		I øvrigt <i>d'autres dépenses</i>		
abs.	% af Totaludg.	abs.	% af Totaludg.	abs.	% af Totaludg.	abs.	% af Totaludg.	abs.	% af Totaludg.	abs.	% af Totaludg.	abs.
Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.
39,79	7,15	4,24	0,76	16,03	2,88	4,83	0,87	30,08	5,41	22,28	4,01	556,18
30,07	5,85	4,18	0,82	7,92	1,54	0,98	0,19	14,04	2,73	8,45	1,64	514,00
16,67	5,29	6,27	1,99	7,29	2,32	1,35	0,43	8,50	2,69	11,72	3,72	315,11
12,80	4,56	4,25	1,50	6,15	2,17	1,11	0,39	5,94	2,09	6,14	2,17	282,94

Haandværkere i Købstæderne. Rækkefølgen efter Indtægt pr. Enhed er den, at efter de københavnske Haandværkere komme de københavnske Arbejdsmand, først da Provinshaandværkerne og

sidst Provinsarbejdsmændene. Den Forskel, der er endog mellem de københavnske Arbejdsmandsfamiliers og Købstædernes Haandværkerfamiliers Indtægt pr. Enhed, er saa stor, at der ikke kan være Tale om, at den kan opvejes ved Forskellen mellem Levefodens Dyrhed i København og Købstæderne, og den tilsyneladende Uregelmæssighed i Udgiftsskalaen, vi ovenfor fandt, hvor der var Spørgsmaal om Familier i København og i Købstæderne inden for samme Indtægtsgruppe pr. Enhed, og hvor Vareprisforskellen mellem de to Steder blev af Betydning, møde vi derfor ikke her. Tværtimod, i nøje Overensstemmelse med den gennemsnitlige Indtægtsforskel pr. Enhed finde vi Procenterne for Føde, Klæder, Brændsel og Belysning stigende, naar Indtægten pr. Enhed falder, Procenterne for Læge, Foreninger o. s. v. samt Adspredelser faldende, samtidig med Faldet i Indtægt; Procenterne for Bolig ere som ofte ellers noget vakkende, men svinge dog overalt omkring $\frac{1}{7}$ af Udgiften. Vi faa saaledes:

	Indtægt pr. Enhed	Procentuel Fordeling af Udgiften til:					
		Føde	Klæder	Brændsel og Belysn.	Læge, Foreninger, Undervisn. m. m.	Adspredelser	Bolig og andre Udgifter
København:							
21 Haandværkerfamilier . .	559,63	46,07	11,52	3,94	7,15	5,41	25,91
6 Arbejdsmandsfamilier . .	517,79	49,85	11,60	4,07	5,85	2,73	25,90
Købstæderne:							
9 Haandværkerfamilier . .	320,54	50,98	11,77	4,50	5,29	2,69	24,77
14 Arbejdsmandsfamilier . .	285,05	52,08	12,97	6,09	4,56	2,09	22,21

Denne lille Oversigt viser os en Fordeling af Udgifterne paa een Gang saa ligelig, at den, som oftere nævnt, aabenbart hidrører fra Familier fra samme Samfundslag, og dog saa forskellig paa saa at sige lovmæssig Maade, at den giver et skarpt Udtryk for Familiernes forskellige Udgiftsevne (deres Indtægt pr. Enhed).

IV. Udgifternes Fordeling paa de enkelte Fødevarer efter Værdier og Mængder. Prisernes Forskellighed i København og Købstæder og Betydningen heraf for de foreliggende Budgetter.

Répartition des dépenses sur les divers comestibles selon la valeur et la quantité. Différence des prix à Copenhague et aux villes de province et son effet sur les budgets.

Efter i det foregaaende at have undersøgt Fordelingen af den samlede aarlige Udgift paa hver enkelt Post i de foreliggende Budgetter, vil det være af Interesse at gøre Posten Fødevarer til Genstand for en særlig Undersøgelse. I omstaaende Tabel 6 a (Side 48—49) vil man finde en Oversigt over den absolutte og procentvise Fordeling af den aarlige Kostudgift paa de enkelte Fødevarer i et Gennemsnitsbudget, dels for samtlige Arbejderfamilier, dels for saadanne Familier, hvis aarlige Indtægt pr. Enhed udgør henholdsvis under og over 400 Kr., saavel for Byerne som Helhed som for København og Købstæderne særskilt.

I Tabel 6 b (Side 48) ere Fødevarerne ordnede i følgende tre Hovedgrupper: 1) Animalske Fødevarer, hvortil er henregnet Kød, Flæsk, Spækhøkervarer, Fisk, Klipfisk, Spegesild, Mælk, Fløde, Æg, Ost, Smør, Fedt og Margarine; 2) rent vegetabiliske Fødevarer, hvortil er henregnet Rugbrød, Hvedebrød, Mel, Gryn, Ærter, Kartofler, Grønsager, Frugt, Sukker, Sirup, Kryderier, Rosiner og andre Kolonialvarer, Chokolade, Kakao, Te, Kaffe, Cikorie; 3) en Gruppe omfattende hvidt Øl, Skibsøl, bajersk Øl, Brændevin, Spirituosa, Tobak og Cigarer, medens den i Tabel 6 a under «I øvrigt» opførte Udgift til Føde paa Arbejdspladsen er fordelt proportionalt paa forannævnte tre Grupper.

Tabel 6a. Gennemsnitlig aarlig Udgift til Føde pr. Enhed,
Moyenne des dépenses annuelles par

	Aarlig Indtægt pr. Enhed <i>revenu annuel par unité</i>	Kød, Flæsk, Spekkehøvarer <i>viande, lard, charcuterie</i>		Fisk, Klipfisk, Spegesild <i>poisson, morue, hareng salé</i>		Mælk, Fløde, Jug, Ost <i>lait, crème, anse, fromage</i>		Smør, Fedt, Margarine <i>beurre, graisse, margarine</i>		Rugbrød, Hvedebrød <i>pain noir pain blanc</i>		Mel, Gryn, Ærter <i>farine, gruau, pois</i>		Kartofler, Grøn- sager, Frugt <i>potomnes de terre, légumes, fruits</i>	
		abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde
		Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
Byerne som Helhed <i>villes</i>	201—904	44,15	21,09	6,43	3,07	23,65	11,30	29,40	14,04	29,41	14,05	8,33	3,98	8,59	4,11
	under400	28,82	18,69	4,95	3,21	18,02	11,69	22,55	14,62	25,14	16,31	10,10	6,55	6,36	4,13
	over 400	58,87	22,45	7,84	2,99	29,06	11,09	35,98	13,72	33,50	12,78	6,62	2,52	10,74	4,09
København <i>Copenhague</i>	345—904	58,60	22,59	8,04	3,10	28,58	11,01	35,47	13,66	33,64	12,96	5,74	2,22	11,45	4,41
	under400	45,34	22,61	6,36	3,17	19,83	9,90	29,54	14,73	29,68	14,79	4,31	2,15	11,20	5,59
	over 400	61,02	22,58	8,35	3,09	30,17	11,16	36,55	13,53	34,36	12,72	6,00	2,22	11,50	4,26
Købstæderne <i>villes de prov.</i>	201—468	27,82	18,23	4,59	3,01	18,09	11,86	22,54	14,77	24,63	16,14	11,24	7,37	5,36	3,51
	under400	25,52	17,61	4,67	3,22	17,66	12,20	21,15	14,59	24,24	16,73	11,25	7,76	5,39	3,72
	over 400	43,16	21,20	4,12	2,02	20,95	10,29	31,81	15,62	27,23	13,37	11,18	5,49	5,12	2,52

¹⁾ I nærværende Tabel (og de nærmest følgende) har man bortset fra en af de københavnske

Tabel 6b. Gennemsnitlig aarlig Udgift til Føde pr. Enhed,
fordelt paa Fødevarerne gruppevis.

Moyenne des dépenses annuelles réparties sur divers groupes de comestibles.

	Aarlig Indtægt pr. Enhed <i>revenu annuel par unité</i>	Animalske Fødevarer <i>nourriture ani- male</i>		Vegetabiliske Fødevarer <i>nourriture végétale</i>		Hvidt Øl, Skibsøl, bajersk Øl, m. m. Brændevin, Spirituosa, Tobak, Cigarer <i>bière blanche, bière de Bavière, eau-de-vie, alcool, tabac, cigares</i>		Tilsammen <i>total</i>	
		abs.	i pCt. af Udg. til Føde	abs.	i pCt. af Udg. til Føde	abs.	i pCt. af Udg. til Føde	abs.	i pCt. af Udg. til Føde
		Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.
Byerne som Helhed <i>villes</i>	201—904	106,91	51,08	78,01	37,27	24,37	11,65	209,29	100,00
	under400	74,89	48,57	66,51	43,14	12,79	8,29	154,19	100,00
	over 400	137,76	52,54	88,71	33,83	35,73	13,63	262,20	100,00
København <i>Copenhague</i>	345—904	137,10	52,84	87,45	33,70	34,91	13,46	259,46	100,00
	under400	104,57	52,16	73,33	36,58	22,58	11,26	200,48	100,00
	over 400	142,97	52,91	90,03	33,32	37,19	13,77	270,19	100,00
Køb- stæderne <i>villes de prov.</i>	201—468	73,04	47,87	66,81	43,79	12,72	8,34	152,57	100,00
	under400	69,00	47,62	65,06	44,89	10,85	7,49	144,91	100,00
	over 400	100,04	49,13	78,40	38,51	25,17	12,36	203,61	100,00

fordelt paa forskellige Grupper af Fødevarer¹⁾.
unité réparties sur les divers comestibles.

Sukker, Sirup <i>sucré, melleasse</i>		Krydrier, Rosiner m. m. <i>épicees, raisins secs, etc.</i>		Chokolade. Kakao, Te <i>chocolat, cacao, thé</i>		Kaffe, Cikorie <i>café, chicorée</i>		Hvidt Øl, Skibsel, Bjergsk Øl <i>bière blanche, bière de Bavière etc.</i>		Brændevin, Spirituosa <i>eau-de-vie, alcool</i>		Tobak, Cigarer <i>tabac, cigares</i>		I øvrigt <i>d'autres dépenses</i>		Tilsammen <i>total</i>
abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.	i pCt. af Totaludg. til Føde	abs.
Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.	pCt.	Kr.
10,23	4,89	5,54	2,65	2,27	1,09	11,27	5,38	13,81	6,60	4,19	2,00	5,65	2,70	6,37	3,05	209,29
9,02	5,85	4,41	2,86	1,72	1,11	9,31	6,04	6,99	4,53	2,33	1,51	3,38	2,19	1,09	0,71	154,19
11,39	4,85	6,68	2,53	2,81	1,07	13,15	5,00	20,36	7,77	5,98	2,29	7,83	2,99	11,44	4,36	262,20
10,89	4,20	6,61	2,55	2,83	1,09	12,29	4,74	20,12	7,75	5,23	2,02	7,96	3,07	12,01	4,63	259,46
8,61	4,30	5,24	2,61	1,94	0,97	10,04	5,01	11,73	5,85	2,62	1,31	7,49	3,74	6,55	3,27	200,48
11,31	4,19	6,85	2,54	2,99	1,11	12,69	4,69	21,64	8,01	5,71	2,11	8,05	2,98	13,00	4,81	270,19
9,48	6,21	4,35	2,85	1,64	1,08	10,11	6,63	6,68	4,38	3,01	1,97	3,03	1,99	"	"	152,57
9,10	6,28	4,25	2,93	1,67	1,15	9,16	6,32	6,03	4,16	2,27	1,57	2,55	1,76	"	"	144,91
11,97	5,88	5,00	2,46	1,42	0,70	16,48	8,09	10,99	5,40	7,94	3,90	6,24	3,06	"	"	203,61

Regnskabsbøger, hvis Oplysninger om Udgiften til de enkelte Fødemidler vare ufyldstgørende.

Som man vil se af disse Tabeller, har Indtægtens Størrelse pr. Enhed en ikke ringe Indflydelse paa Fordelingen af den aarlige Udgift til Føde paa de forskellige Grupper af Fødevarer. Jo mindre den aarlige Indtægt udgør pr. Enhed, des større Del af Udgiften til Føde vil der medgaa til vegetabiliske Fødevarer og des mindre til animalske Fødevarer samt til Øl, Brændevin, Tobak o. l.

Foruden Udgiftsbeløbene indeholde de foreliggende Budgetter endvidere Oplysninger om de Mængder, der i Aarets Løb ere blevne forbrugte af de forskellige Varer. Da disse Oplysninger imidlertid for en stor Del af de paagældende Arbejderfamiliers Vedkommende ere temmelig mangelfulde, har man, for at komme til Kundskab om Mængdeforbruget, først beregnet de gennemsnitlige Detailpriser for Byerne i de forskellige Landsdele; til Udfindelse af de betalte Priser er benyttet 4 Regnskabsbøger fra København og 6 fra Købstæderne, i hvilke 10 Bøger Oplysningerne syntes mest

omhyggelige og paalidelige. Ud fra de saaledes fundne Priser har man dernæst for samtlige Husholdninger, henholdsvis i København og Købstæderne, ved at sammenstille dem beregnet Mængden af de forbrugte Varer. For saadanne Poster som «Mel og Gryn», «Brændevin og Spirituosa», hvor Udgiftsbeløbene for to Varer med helt forskellig Pris ikke ere opførte adskilte, men sammenfattede i en Sum, har det dog selvfølgelig været umuligt helt korrekt at udfinde Forbrugsmængden af de enkelte Varer.

Nedenstaaende Tabel giver en Oversigt over de i selve de

Tabel 7. Gennemsnitlig aarligt Mængdeforbrug
Moyenne des quantités annuellement

	Gnstl. Antal Enheder pr. Familie moyenne d'unités par famille	Gnstl. aarlig Indtægt pr. Enhed moyenne du revenu annuel par unité	Kød viande	Flæsk lard	Æg œufs	Smør beurre	Fedt graisse	Margarine margarine
		Kr.	Pd.	Pd.	Stkr.	Pd.	Pd.	Pd.
København. . . <i>Copenhague</i>	3,06	556,96	82,9	36,2	161,7	30,6	9,5	5,6
Købstæderne. . . <i>villes de province</i>	3,33	298,94	53,6	23,4	76,4	9,9	9,4	21,3

For de Varer, for hvilke Mængdeangivelser mangle, anføres nedenstaaende Udgiftsbeløb til de paagældende Fødevarer:

Gennemsnitlig aarlig Udgift pr. Enhed til nedenstaaende Fødevarer.

	Gnstl. Antal Enheder pr. Familie	Gnstl. aarlig Indtægt pr. Enhed	Brændevin og Spirituosa	Tobak, Cigarer	Cikorie	Spekhøker- varer	Fisk, Klipfisk, Spegesild	Mælk og Fløde	Hvedebrod	Mel og Gryn	Grønsager og Frukt	Rosiner, Kry- derier m. m.	I øvrigt
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
København.	3,06	556,96	5,23	7,96	1,79	15,45	8,04	15,02	19,84	5,04	6,45	6,61	12,01
Købstæderne	3,33	298,94	3,01	3,03	1,09	2,96	4,59	12,45	8,52	10,81	1,83	4,35	"

Som man kunde vente, ere Forbrugsmængderne i Regelen større pr. Enhed for en Arbejderfamilie i København end i Købstæderne. For en Del Varers Vedkommende er der dog ingen Forskel af Betydning, saaledes for Kaffe, Kartofler, Ærter, Fedt m. fl.; af Smør og Margarine bruges der i alt 36,2 Pd. pr. Enhed

foreliggende Budgetter opførte eller paa ovennævnte Maade udfundne Mængder af de Varer, der i Aarets Løb gennemsnitlig ere blevne forbrugte pr. Enhed i en Familie i København og i Købstæderne, for saa vidt som det har været muligt at tilvejebringe Kendskab om disse Forbrugsmængder. For de Varers Vedkommende, hvis Forbrugsmængder ikke foreligge i Budgetterne og heller ikke ved Hjælp af de beregnede Detailpriser have kunnet bestemmes, har man opført det Beløb, der aarlig er medgaaet til Anskaffelse af de paagældende Varer.

pr. Enhed af nedenstaaende Fødevarer.

consommées par unité des comestibles suivants.

Ost <i>fromage</i>	Rug- brød <i>pain noir</i>	Ærter <i>pois</i>	Kartofler <i>pommes de terre</i>	Sukker og Sirup <i>sucré et mélasse</i>	Choko- lade og Kakao <i>chocolat et cacao</i>	Te <i>thé</i>	Kaffe <i>café</i>	Hvidt Øl, Skibsøl <i>bière blanche etc.</i>	Bajersk Øl <i>bière de Bavière</i>
Pd	Pd.	Pd.	Fdkr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Flaske	Halvfl.
14,4	242,1	4,8	23,9	65,6	0,9	1,2	7,5	163,5	94,9
10,9	303,9	3,6	22,8	56,7	0,7	0,6	7,3	88,4	11,0

i København, 31,2 Pd. i Købstæderne, men saaledes fordelt, at i København gaar ca. $\frac{5}{6}$ af Forbruget til Smør, i Købstæderne kun ca. $\frac{1}{3}$. Beregnet familievis faa vi, som det vil ses, for den københavnske Familie et gennemsnitligt Aarsforbrug af ca. 94 Pd. Smør, 29 Pd. Fedt, 17 Pd. Margarine, for Købstadsfamilien ca. 33 Pd. Smør, 31 Pd. Fedt, 71 Pd. Margarine. Tilsvarende Beregninger ville selvfølgelig kunne gøres med Hensyn til samtlige øvrige Varemængder. Endelig udvise Mængdeangivelserne for Rugbrød og Værdiangivelserne for Mel og Gryn et betydelig større Forbrug pr. Enhed af disse Varer for Købstadsarbejderen end for den københavnske Arbejder.

For Artiklerne Øl, Brændevin og Tobak gælder det, at Hovedinteressen knytter sig til Forbruget pr. Familie, ikke pr. Enhed, da det hovedsagelig er Familiefaderens Forbrug, der er bestemmende for Familiens Forbrug, ikke Antallet af Familiens øvrige Medlemmer. Paa Grundlag af samtlige 50 Budgetter kunne vi opgøre den i

Regnskabsbøgerne direkte anførte Udgift til de tre Artikler; hertil kommer imidlertid to Tillæg. Vi have jo i Forbrugsoversigten en Rubrik «I øvrigt», der omfatter Forbrug paa Arbejdspladsen, og ligesom vi nylig have fordelt dette «I øvrigt» proportionalt paa samtlige Fødemidler, vil dette ogsaa ske i nedenstaaende Oversigt. Det andet Tillæg hidrører fra, at der ind under «Adspredelser og Forfriskninger uden for Hjemmet» gaar den særlige Rubrik «Til spirituøse Drikke» (jfr. foran S. 38), hvis Opgivelser vi i nedenstaaende Oversigt have fordelt paa Bajersk Øl og Brændevin; det maa dog tilføjes, at Rubrikken vel jævnlig er bleven udfyldt, men at der vistnok her er et Punkt, hvor Paalideligheden hyppig svigter.

Forbrug pr. Familie af:

	Hvidt Øl og Skibsøl	Bajersk Øl, m. m.	Brændevin og Spirituosa	Tobak	Cigarer
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
København	34,29	35,26	20,14	9,55	15,37
Købstæderne	18,62	4,44	12,27	7,89	2,20

Saaledes bruges der i de københavnske Familier kun ca. en halv Gang mere Brændevin og Spirituosa end i Købstæderne, men otte Gange saa meget bajersk Øl, og der bruges ca. en Femtedel mere Tobak, men for syv Gange saa meget Cigarer. Den større Velstillethed for de københavnske Familier giver sig saaledes her et overmaade stærkt Udslag. Tallene ere imidlertid, i hvert Fald for de spirituøse Drikkes Vedkommende, baade for København og for Købstæderne, sikkert Minimumstal, hvad der jo ogsaa dels i og for sig vil findes naturligt, dels fremgaar af Beregninger vedrørende Landets Forbrug som Helhed. I hvert Fald bør det siges, at de her anførte Tal ikke ere typiske for Arbejderbefolkningens gennemsnitlige Aarsudgift til spirituøse Drikke, vel allerede af den Grund, at de paagældende Arbejderfamilier næppe ere typiske paa Spiritusforbrugets Omraade.

Paa Grund af den Usikkerhed, der muligvis hæfter ved ovenanførte Angivelser af de aarlige Forbrugsmængder, vil der næppe

af det foreliggende Materiale kunne drages yderligere Slutninger angaaende Arbejderfamiliernes aarlige Forbrug, og man vilde formentlig herved heller næppe opnaa noget nyt Bidrag til Belysning af det foreliggende Spørgsmaal. Skulde imidlertid en saadan Undersøgelse i en eller anden særlig Anledning vise sig at være af Interesse, foreligger det i saa Henseende fornødne Materiale, dels i Tabel 2, der angiver Værdien af de pr. Enhed aarlig forbrugte Varer, fordelte paa de forskellige Udgiftsposter i hvert enkelt af de indkomne Budgetter, dels i nedenstaaende Oversigt, der angiver Detailpriserne for 1897 for København og Købstæderne.

Tabel 8. Gennemsnitlige Detailpriser for 1897 ifølge 10 Arbejderfamiliers egentlige Husholdningsregnskaber.
Moyenne des prix en détail en 1897, basés sur les budgets hebdomadaires de dix familles d'ouvriers.

Varer Articles	København	Købstæderne
	Copenhague	villes de province
	øre	øre
Kød <i>viande</i> pr. Pd.	33,1	29,7
Flæsk <i>lard</i> - —	43,4	38,2
Æg <i>oeufs</i> - Stk.	4,8	4,4
Ost <i>fromage</i> - Pd.	40,3	20,9
Smør <i>beurre</i> - —	90,5	91,6
Fedt <i>graisse</i> - —	50,0	38,4
Margarine <i>margarine</i> - —	54,0	46,2
Rugbrød <i>pain noir</i> - —	5,7	5,3
Ærter <i>pois</i> - —	14,5	12,0
Kartoffer <i>pommes de terre</i> . . . - Fdk.	20,9	15,5
Sukker <i>sucre</i> - Pd.	16,6	16,7
Kaffe <i>café</i> - —	140,0	123,5
Te <i>thé</i> - —	160,0	173,3
Chokolade <i>chocolat</i> - —	100,0	92,0
Bajersk Øl <i>bière de Bavière</i> . . - Halvf.	10,0	10,0
Hvidt Øl og Skibsøl <i>bière blanche</i> - Helff.	6,5	6,3
Petroleum <i>pétrole</i> - Pot.	14,7	13,6
Kul og Koks <i>charbons et cokes</i> - Skp.	35,1	29,6

— Det vil endelig endnu være af Interesse, paa Grundlag af det angivne aarlige Gennemsnitsforbrug henholdsvis i København og i Købstæderne, samt paa Grundlag af de anførte Gennemsnits-

priser for 1897, at undersøge, hvor meget Forskellen i Pris bidrager til at gøre Hovedstadsarbejderens Udgift til Fødevarer højere end Købstadsarbejderens, og omvendt. Vi beregne altsaa først den københavnske Families Forbrug, under den Forudsætning, at dens Forbrugsmængder vare købte til Provinspriser, eller at

Tabel 9 a. Udgiften til Føde pr. Enhed for en københavnsk
Dépenses pour comestibles par unité d'une famille d'ouvriers à Copenhague,

	Antal Enheder pr. Familie nombre d'unités par famille.	Aarlig Indtægt pr. Enhed revenu annuel par unité	Kød, Flæsk, Spekthøker- varer	Fisk, Klipfisk, Spegesild	Mælk, Fløde, Æg, Ost	Smar, Fedt, Margarine	Rugbrød, Hvedebrød	Mel, Gryn, Ærter farine, gruan, pois
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Efter Priser i København . <i>d'après les prix à Copenhague</i>	3,06	556,36	58,60	8,04	28,58	35,47	33,64	5,74
Efter Priser i Købstæderne <i>d'après les prix aux villes de prov.</i>	3,06	556,36	52,16	7,21	23,57	34,27	31,28	5,33

Tabel 9 b. Udgiften til Føde pr. Enhed for en Købstads
Dépenses pour comestibles par unité d'une famille d'ouvriers dans une

	Antal Enheder pr. Familie nombre d'unités par famille.	Aarlig Indtægt pr. Enhed revenu annuel par unité	Kød, Flæsk, Spekthøker- varer	Fisk, Klipfisk, Spegesild	Mælk, Fløde, Æg, Ost	Smar, Fedt, Margarine	Rugbrød, Hvedebrød	Mel, Gryn, Ærter farine, gruan, pois
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Efter Priser i Købstæderne <i>d'après les prix aux villes de prov.</i>	3,33	298,94	27,32	4,59	18,09	22,54	24,63	11,24
Efter Priser i København . <i>d'après les prix à Copenhague</i>	3,33	298,94	31,23	5,12	21,97	25,16	26,48	11,98

Disse to Oversigter vise altsaa, hvilke Beløb en københavnsk Familie vilde komme til at udrede, hvis den købte sine Varer i Købstaden, og en Købstadsfamilie, hvis den købte sine Varer i

¹⁾ Ved denne Beregning har man dels anvendt de foran anførte Priser, dels for enkelte Varers Vedkommende — Brændevin, Tobak og Cigarer, Mælk og Fløde, Mel og Gryn, Rosiner og Svesker, Cikorie — det Forhold mellem Priserne paa disse Varer i Købstæderne og København, som findes angivet i den foran citerede Afhandling fra Universitetets statistiske Laboratorium. Endelig har man betragtet «Grønsager og Frugt» som Kartofler, «Fisk, Klipfisk og Spegesild» som Kød, «Spekthøkervarer» som en Mellemting mellem Kød og Flæsk, «Hvedebrød»

Udgifterne for de Varer, for hvilke vi kun have Værdierne opgivne, vare reducerede efter Forholdet mellem Københavns og Købstædernes Priser paa disse Varer. Vi beregne derefter Købstadsfamiliens Forbrug, paa tilsvarende Maade, til københavnske Priser¹⁾. Disse Beregninger give følgende Resultater:

Arbejderfamilie efter københavnske og efter Købstadspriser.
basées sur les prix à Copenhague et aux villes de province.

Kartofler, Grønsager, Frukt <i>potommes de terre, légumes, fruits</i>	Sukker og Sirup <i>sucré et mélasses</i>	Krydderier, Rosiner m. m. <i>épicerie, raisins secs, etc.</i>	Chokolade, Kakao, Te <i>chocolat, cacao, thé</i>	Kaffe, Cikorio <i>café, chicorée</i>	Hvidt Øl, Skibsel, højersk Øl m. m. <i>bière blanche, bière de Bavière, etc.</i>	Brendevin og Spirituosa <i>eau-de-vie, alcool</i>	Tobak, Cigarer <i>tabac, cigares</i>	I øvrigt <i>autres choses</i>	Tilsammen <i>total</i>
Kr. 11,45	Kr. 10,89	Kr. 6,61	Kr. 2,83	Kr. 12,29	Kr. 20,12	Kr. 5,23	Kr. 7,96	Kr. 12,01	Kr. 259,46
8,47	10,96	5,82	2,92	10,72	19,79	4,73	7,03	10,88	235,14

Arbejderfamilie efter Købstads- og efter københavnske Priser.
ville de province basées sur les prix aux villes de province et à Copenhague.

Kartofler, Grønsager, Frukt <i>potommes de terre, légumes, fruits</i>	Sukker, Sirup <i>sucré, mélasses</i>	Krydderier, Rosiner m. m. <i>épicerie, raisins secs, etc.</i>	Chokolade, Kakao, Te <i>chocolat, cacao, thé</i>	Kaffe, Cikorio <i>café, chicorée</i>	Hvidt Øl, Skibsel, højersk Øl m. m. <i>bière blanche, bière de Bavière, etc.</i>	Brendevin og Spirituosa <i>eau-de-vie, alcool</i>	Tobak, Cigarer <i>tabac, cigares</i>	Tilsammen <i>total</i>
Kr. 5,36	Kr. 9,48	Kr. 4,85	Kr. 1,64	Kr. 10,11	Kr. 6,68	Kr. 3,01	Kr. 3,03	Kr. 152,57
7,24	9,41	4,95	1,66	11,56	6,85	3,33	3,43	170,37

København. En Sammenligning finder imidlertid lettest Sted, naar vi forudsætte Købstadspriser som Grundlag for begge Grupper af Husholdninger. Udgiften pr. Enhed bliver da:

som Rugbrød, saaledes at man har foretaget Beregningen ved Hjælp af Forholdet mellem de substituerede Varers Priser; Rubrikken «I øvrigt» er omsat efter det for det øvrige Budget udfundne Forhold mellem København og Købstæderne.

En lignende Fremgangsmaade som her anført maa formentlig anvendes ved en Behandling af Materialet til fysiologisk Brug, for saa vidt direkte Mængdeangivelser ikke foreligge.

	Skulde betale efter Købstadspriser	Betaler nu (Køben- havns Priser)	Forskel	pCt.
København	Kr. 235,14	259,46	24,32	10,34
	Betaler nu (Køb- stadspriser)	Skulde betale efter Københavns Priser	Forskel	pCt.
Købstad	Kr. 152,57	170,37	17,80	11,66

Heraf fremgaar det, at Hovedstadspriserne medføre en For-
dyrelse af $10\frac{1}{3}$ à $11\frac{2}{3}$ pCt. (efter som der er Tale om et Hoved-
stads- eller Købstadsforbrug), altsaa rundt taget $\frac{1}{9}$.

En Udvidelse af Undersøgelsen fra den Halvdel af Budgettet,
der omfatter Fødemidlerne, til samtlige de øvrige Poster i Ar-
bejderens aarlige Forbrug vilde selvfølgelig frembyde stor In-
teresse og sikkert i langt højere Grad forrykke Forholdet til
Ugunst for København. Et enkelt Bidrag dertil er der jo oven-
for gjort en Tilmærkelse til, hvor Spørgsmaalet var om Hus-
lejens Størrelse (og til Dels om Skatterne, jfr. S. 31 og S. 33);
men til en videre Redegørelse for Forskellen mellem «Livets»
Dyrhed for en Arbejderfamilie i København og i Købstæderne
giver Materialet os ingen Midler i Hænde.

Forudsætte vi imidlertid, at det københavnske Forbrug som
Helhed er $\frac{1}{9}$ dyrere end et ligeartet Købstadsforbrug, have vi
herved samme Forskel som imellem ufaglærte Arbejderes Aars-
indtægter de to Steder; de udgjorde nemlig, som foran anført,
henholdsvis 842 Kr. og 757 Kr., og hint Beløb er altsaa 11,23
pCt. større end dette. Svarende til de 1706 Kr., vi udfandt
som Gennemsnitsindtægt for de 27 københavnske Familier (jfr.
ovfr. S. 30), vilde vi da, naar vi forhøjede den gennem-
snitlige Indtægt for de 23 Købstadsfamilier, 996 Kr., med $\frac{1}{9}$
— idet vi tænke os disse Familier overførte paa københavnsk
Grund — faa en Indtægt af 1107 Kr. pr. Familie. For samtlige
50 Familiers Vedkommende vilde herefter det aarlige Gennem-
snit pr. Familie være 1430 Kr. Denne Aarsindtægt for en
københavnsk Arbejderfamilie i Aaret 1897 vilde da betegne det
økonomiske Niveau for de 50 Familier, hvis Budgetter vi i denne
Undersøgelse have behandlet.

Tabeller.

Tableaux.

Løbe-Nr. 1. København, Arbejdsmand, Husstand: M. (31), K. (25), K. (5), K. (2), K. (1). Arbejdsmand, Husstand: M. (30), M. (4), M. (2), K. (31), K. (1)¹⁾. Aarl. Indt. 1289 Kr. Husstand: M. (34), M. (1 $\frac{1}{2}$), K. (33), K. (2)²⁾. Aarl. Indt. 1163 Kr. Aarl. Udg. 1078 Kr. Aaret Aarl. Indt. 1488 Kr. Aarl. Udg. 1554 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 5. København, Udg. 1107 Kr. Aaret = 365 Dage.

Anm. M. = Mandkøn, K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr. 1	Løbe-Nr. 2	Løbe-Nr. 3	Løbe-Nr. 4	Løbe-Nr. 5
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Aarlig Indtægt: <i>revenu annuel</i>:						
1. Mandens Indtægt: <i>revenu du mari</i> :						
Hovedindtægt <i>rev. principal</i>		1173	912	906	921	1040
Biindtægt <i>rev. accessoire</i>		"	182	254	243	"
Tilsammen total . . .		1173	1094	1160	1164	1040
2. Hustruens Indtægt <i>revenu de la femme</i>						
		79	185	"	76	"
3. Børnenes Indtægt <i>revenu des enfants</i>						
		10	"	"	"	60
4. Laan <i>emprunts</i>						
		"	10	"	100	"
5. I øvrigt <i>d'ailleurs</i>						
		323 ³⁾	"	3	148	"
I alt aarlig Indtægt total du revenu annuel		1585	1289	1163	1488	1100
Aarlig Udgift: <i>dépenses annuelles</i>:						
1. Fortæringsgenstande: <i>comestibles</i> :						
Animalsk Føde <i>nourriture animale</i>	Kød <i>viande</i>	52	52	52	112	72
	Flæsk <i>lard</i>	39	52	36	49	47
	Spækhøkervarer <i>charcuterie</i>	37	44	18	48	14
	Fisk <i>poisson</i>	14	16	6	14	11
	Klipfisk og Spegesild <i>morue et hareng salé</i>	3	15	7	7	8
	Æg <i>oeufs</i>	12	8	23	19	12
	Mælk og Fløde <i>lait et crème</i>	68	44	34	30	25
	Smør <i>beurre</i>	53	78	58	9	52
	Fedt <i>graisse</i>	3	29	11	7	22
	Margarine <i>margarine</i>	26	"	"	36	11
	Ost <i>fromage</i>	15	11	12	14	15
	Vegetabilsk Føde <i>nourriture végétale</i>	Rugbrød <i>pain noir</i>	29	46	21	19
Hvedebrød <i>pain blanc</i>		80	108	25	44	57
Mel og Gryn <i>farine et gruau</i>		8	21	8	5	10
Ærter <i>pois</i>		2	2	2	1	1
Kartofler <i>potatoes de terre</i>		14	36	4	13	16
Grønsager og Frugt <i>légumes et fruits</i>		19	18	8	18	11
Rosiner, Svesker, Kryderier m. m. <i>raisins secs, pruneaux, épicerie, etc.</i>		17	19	13	11	6
Sukker og Sirup <i>sucré et mélasse</i>		36	34	17	30	25
Chokolade og Kakao <i>chocolat et cacao</i>		3	"	1	3	3
Te <i>thé</i>		3	8	1	4	5
Kaffe, Cikorie <i>café, chicorée</i>		34	21	22	42	13
Hvidt Øl og Skibsel <i>bière blanche etc.</i>		43	81	31	20	31
Bajersk Øl (Porter) <i>bière de Bavière (porter)</i>		59 ⁴⁾	"	2	2	21
Brændevin og Spirituosa <i>eau-de-vie et alcool</i>		16	"	26	6	11
Tobak og Cigarer <i>tabac et cigares</i>	13	10	20	20	33	
I øvrigt <i>autres choses</i>	8	8	147	"	"	
Tilsammen 1 total . . .		706	761	605	583	568

¹⁾ Endvidere M. (9), som har deltaget i Middagsmaaltidet.

²⁾ Hustruen og Børnene bortrejste i 9 Uger

Aarl. Indt. 1585 Kr. Aarl. Udg. 1377 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 2. København, Aarl. Udg. 1283 Kr. Aaret = 363 Dage. — Løbe-Nr. 3. København, Arbejdsmand, Hus- = 363 Dage. — Løbe-Nr. 4. København, Arbejdsmand, Husstand: M. (35), K. (31), K. (7). Arbejdsmand, Husstand: M. (38), M. (11), M. (3), K. (34), K. (9). Aarl. Indt. 1100 Kr. Aarl.

Aarlig Udgift (fortsat): <i>dépenses annuelles (suite)</i> :	Løbe-	Løbe-	Løbe-	Løbe-	Løbe-
	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Nr. 5
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. Klæder: <i>vêtements</i> : Manufakturvarer <i>articles manufacturés</i>	151	87	82	106	128
Fodtøj <i>chaussures</i>	31	25	12	43	50
Tilsammen 2 total . . .	182	112	94	149	178
3. Bolig <i>habitation</i>	100	154	183	368	186
4. Brændsel og Belysning: <i>chauffage et éclairage</i> : Kul og Koks <i>charbons et cokes</i>	12	52	22	29	9
Brænde og Tørv <i>bois de chauffage et tourbe</i> . .	"	22	4	15	"
Petroleum <i>pétrole</i>	14	26	18	16	11
Gas <i>gaz</i>	39	"	"	"	"
Tilsammen 4 total . . .	65	100	44	60	20
5. Vadsk og Vedligeholdelser m.m.: <i>blanchissage et entretien</i> : Vadsk <i>blanchissage</i>	28	30	16	18	9
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar <i>entretien et acquisition de mobilier et d'autre inventaire</i>	55	17	9	174	26
Tilsammen 5 total . . .	83	47	25	192	35
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m.m.: <i>médecin, associations, instruction, caisse de secours en cas de maladie etc.</i> : Læge og Medicin <i>médecin et médecine</i>	13	3	1	10	"
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring <i>contributions à caisse de secours en cas de maladie ou d'enterrement, assurance contre l'incendie ou autre assurance</i>	39	38	39	25	24
Fagforeningsbidrag <i>contributions à chambre syndicale ouvrière</i>	11	5	10	14	18
Andre Foreningsbidrag <i>autres contributions à des associations</i>	1	11	1	7	3
Børnenes Undervisning <i>instruction des enfants</i>	"	"	"	"	"
Bøger og Aviser <i>livres et journaux</i>	17	15	15	14	16
Tilsammen 6 total . . .	81	72	66	70	61
7. Skatter <i>impôts</i>	15	7	"	18	7
8. Tilbagebet. af Laan og Forrentn. af Gæld <i>remboursement d'emprunts et intérêts de dettes</i> . .	105	12	"	"	"
9. Anskaffelse af Værktøj <i>achat d'outils</i> . . .	3	1	"	3	9
10. Adspredelser <i>récréations</i>	35	2	59	57	11
11. I øvrigt <i>d'autres dépenses</i>	2	15	2	54	32
I alt aarlig Udgift total des dépenses annuelles	1377	1283	1078	1554	1107

⁹⁾ Heraf 200 Kr. oppebaaren som anden Slags Godtgørelse end Pengeløn.

⁴⁾ Heraf 39 Kr. til Porter-Øl.

Løbe-Nr. 6. København, Arbejdsmand, Husstand: M. (30), M. (4), M. (2), K. (33). Aarl. svend, Husstand: M. (37), K. (30), K. (11), K. (5). Aarl. Indt. 1644 Kr. Aarl. Udg. K. (27), K. (3). Aarl. Indt. 1305 Kr. Aarl. Udg. 1452 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 9.** Indt. 1751 Kr. Aarl. Udg. 1902 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 10.** København, Bager, 1618 Kr. Aarl. Udg. 1606 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 11.** København, Bødkersvend, 1309 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 12.** København, Cigararbejdersvend, Husstand: Dage. — **Løbe-Nr. 13.** København, Smedesvend, Husstand: M. (32), M. (6), K. (30), K. (12), havn, Vognmagersvend, Husstand: M. (54), M. (20), M. (16), M. (14), M. (12), K. (50). Aarl. Anm. M. = Mandkøn, K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr. 6	Løbe-Nr. 7	Løbe-Nr. 8	Løbe-Nr. 9	Løbe-Nr. 10	Løbe-Nr. 11	Løbe-Nr. 12	Løbe-Nr. 13	Løbe-Nr. 14
Aarlig Indtægt:										
1. Mandens Indtægt:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Hovedindtægt	845	1463	1305	1448	1379	1148	1338	1607	1040
	Biindtægt	"	78	"	"	"	19	"	400	577 ¹⁾
	Tilsammen . . .	845	1541	1305	1448	1379	1167	1338	2007	1617
2. Hustruens Indtægt		128	8	"	"	2	"	"	40	"
3. Børnenes Indtægt		"	"	"	288	1	"	"	"	468
4. Laan		"	95	"	15	33	"	"	"	"
5. I øvrigt		33	"	"	"	203	208	"	210	453
I alt aarlig Indtægt		1006	1644	1305	1751	1618	1375	1338	2257	2538
Aarlig Udgift:										
1. Fortæringensgenstande:										
Animalsk Føde	Kød	58	68	58	103	104	81	67	73	131
	Flæsk	45	15	38	28	35	29	88	32	49
	Spækhøkevarer	48	41	34	61	43	45	22	37	132
	Fisk	11	10	3	21	19	17	10	38	34
	Klipfisk og Spegesild	7	5	4	9	6	8	5	4	12
	Ægg	22	16	19	39	9	10	18	23	63
	Mælk og Fløde	34	20	51	46	19	51	48	61	111
	Smør	2	111	55	163	97	111	48	74	204
	Fedt	8	7	5	22	19	13	10	17	20
	Margarine	49	"	"	"	"	"	12	"	1
	Ost	10	11	12	26	15	16	19	12	28
	Rugbrød	35	32	29	104	31	35	40	81	57
	Hvedebrød	57	67	63	20	79	90	70	17	132
Mel og Gryn	21	9	13	24	"	20	17	37	15	
Ærter	6	1	1	2	3	2	"	"	5	
Kartofler	17	8	9	18	23	26	16	15	24	
Grønsager og Frugt	10	18	14	23	19	16	14	22	20	
Rosiner, Svesker, Kryderier m.m.	9	6	16	41	153 ²⁾	11	14	10	20	
Sukker og Sirup	25	27	24	64	"	37	48	29	74	
Chokolade og Kakao	2	4	6	2	2	"	7	2	12	
Te	6	6	5	7	1	5	7	6	23	
Kaffe, Cikorie	27	36	30	81	"	47	15	23	49	
Hvidt Øl og Skibsel	22	42	20	14	9	14	31	6	35	
Bajersk Øl (Porter)	31	16	"	13	11	4	5	6	6	
Brændevin og Spirituosa	7	8	1	6	13	8	20	14	16	
Tobak og Cigarer	5	35	26	20	"	13	"	100	16	
I øvrigt	"	"	"	"	"	"	"	"	29	
Tilsammen 1 . . .	574	619	536	957	710	709	651	739	1318	

¹⁾ Endvidere M. (72) som deltager i Middagsmaaltidet. Sygehusformand 240 Kr.

²⁾ Heraf 117 Kr. til Tab i Spil.

³⁾ Heri ind-

Indt. 1006 Kr. Aarl. Udg. 1184 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 7. København, Bager-1697 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 8. København, Bagersvend, Husstand: M. (32), København, Bagersvend, Husstand: M. (39), M. (15), M. (10), M. (7), K. (39), K. (16). Aarl. svend, Husstand: M. (-), M. (9), M. (7), M. (1/2), K. (-), K. (10), K. (5), K. (3), K. (2). Aarl. Indt. Husstand: M. (37), M. (9), M. (5), K. (36), K. (7), K. (3)¹⁾ Aarl. Indt. 1375 Kr. Aarl. Udg. M. (33), M. (7), M. (4), M. (2), K. (34). Aarl. Indt. 1338 Kr. Aarl. Udg. 1324 Kr. Aaret = 342 K. (1). Aarl. Indt. 2257 Kr. Aarl. Udg. 2276 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 14. Køben-Indt. 2538 Kr. Aarl. Udg. 2207 Kr. Aaret = 365 Dage.

Aarlig Udgift (fortsat):	Løbe-Nr. 6	Løbe-Nr. 7	Løbe-Nr. 8	Løbe-Nr. 9	Løbe-Nr. 10	Løbe-Nr. 11	Løbe-Nr. 12	Løbe-Nr. 13	Løbe-Nr. 14
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. Klæder:									
Manufakturvarer	117	100	212	110	101	90	101	155	143
Fodtøj	68	73	53	30	92	30	44	70	104
Tilsammen 2 . . .	185	173	265	140	193	120	145	225	247
3. Bolig	193	222	173	180	328	133	198	353	242
4. Brændsel og Belysning:									
Kul og Koks	4	39	33	28	30	16	55	23	33
Brænde og Tørv	"	3	8	10	1	7	12	1	36
Petroleum	16	8	14	26	"	13	13	16	29
Gas	"	17	"	"	7	"	"	33	"
Tilsammen 4 . . .	20	67	55	64	38	36	80	73	98
5. Vadskog Vedligeholdelser m. m.:									
Vadsk	12	28	9	28	8	17	27	34	44
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar	32	120	3	142	30	11	12	145	75
Tilsammen 5 . . .	44	148	12	170	38	28	39	179	119
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m.:									
Læge og Medicin	61	15	1	4	19	"	8	48	9
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring	15	37	50	69	33	30	30	38	33
Fagforeningsbidrag	13	29	2	38	28	27	23	161	17
Andre Foreningsbidrag	1	20	5	18	8	9	2	42	1
Børnenes Undervisning	"	30	"	"	2	12	1	2	12
Bøger og Aviser	7	29	29	12	13	19	18	46	24
Tilsammen 6 . . .	97	160	87	141	103	97	82	337	96
7. Skatter	15	29	15	20	8	13	13	23	13
8. Tilbagebetaling af Laan og Forrentning af Gæld . . .	5	110	"	90	42	"	"	"	"
9. Anskaffelse af Værktøj . .	"	"	"	"	"	1	1	"	7
10. Adspredelser	31	42	131	117	47	142	59	249	46
11. I øvrigt	20	127	178²⁾	23	99	30	56	98	21
I alt aarlig Udgift	1184	1697	1452	1902	1606	1309	1324	2276	2207

befattes Udgiften til: Sukker og Sirup, Mel og Gryn, Kaffe, Sæbe og Soda, Petroleum. ⁴⁾ Heraf Løn som

Løbe-Nr. 15. København, Karetmagersvend, Husstand: M. (34), K. (37). Aarl. Indt. Husstand: M. (43), M. (15), K. (43). Aarl. Indt. 1670 Kr. Aarl. Udg. 1518 Kr. Aaret = 365 Indt. 1727 Kr. Aarl. Udg. 1709 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 18. København, Maler-Udg. 1646 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 19. København, Murersvend, Husstand: 365 Dage. — Løbe-Nr. 20. København, Murersvend, Husstand: M. (38), M. (9), M. (5), M. (3), Løbe-Nr. 21. København, Skomagervend, Husstand: M. (29), K. (22), K. (1)¹⁾. Aarl. Indt. svend, Husstand: M. (28), M. (2), K. (27). Aarl. Indt. 1204 Kr. Aarl. Udg. 1208 Kr. Aaret K. (14), K. (11), K. (2). Aarl. Indt. 1213 Kr. Aarl. Udg. 1228 Kr. Aaret = 365 Dage.

A n m. M. = Mandkøn, K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr.15	Løbe-Nr.16	Løbe-Nr.17	Løbe-Nr.18	Løbe-Nr.19	Løbe-Nr.20	Løbe-Nr.21	Løbe-Nr.22	Løbe-Nr.23
Aarlig Indtægt:										
1. Mandens Indtægt:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Hovedindtægt	1244	1245	830	787	1347	1341	1287	1184	1105
	Biindtægt	"	65	646	387	449	716 ³⁾	"	"	94
	Tilsammen	1244	1310	1476	1174	1796	2057	1287	1184	1199
2. Hustruens Indtægt		"	154	"	34	443	"	6	"	"
3. Børnenes Indtægt		"	"	"	100	"	"	"	"	14
4. Laan		"	29	188	183	111	"	7	20	"
5. I øvrigt		"	177	63	174	15	126	"	"	"
I alt aarlig Indtægt		1244	1670	1727	1665	2365	2183	1300	1204	1213
Aarlig Udgift:										
1. Fortæringsgenstande:										
Animalsk Føde	Kød	99	71	44	45	95	45	73	25	89
	Flæsk	22	68	31	44	59	78	16	24	73
	Spækhøkervarer	27	27	77	41	68	66	32	30	36
	Fisk	19	8	19	4	40	6	16	9	16
	Klipfisk og Spegesild	3	6	1	6	25	8	9	"	4
	Æg	32	43	24	21	29	26	15	19	15
	Mælk og Fløde	41	20	43	46	44	19	14	30	17
	Smør	67	77	81	18	115	89	55	57	66
	Fedt	1	5	3	14	3	33	9	36	20
	Margarine	7	"	"	68	"	"	1	23	"
	Ost	11	24	17	16	13	30	12	19	14
	Vegetabilsk Føde	Rugbrød	25	32	27	58	38	53	20	34
Hvedebrød		20	14	63	47	74	92	20	37	49
Mel og Gryn		10	17	13	16	19	13	6	17	12
Ærter		"	4	1	8	1	2	"	2	3
Kartofler		6	10	6	15	17	19	11	8	22
Grønsager og Frugt		27	14	10	20	31	21	14	10	25
Rosiner, Svesker, Kryderier m.m.		15	9	23	43	9	33	20	34	12
Sukker og Sirup		19	23	27	29	39	41	15	23	23
Chokolade og Kakao		1	6	1	2	4	3	"	"	2
Te		2	2	3	5	18	8	2	3	4
Kaffe, Cikorie		27	30	24	36	31	55	19	24	25
Hvidt Øl og Skibsel		26	29	45	13	14	15	29	22	52
Bajersk Øl (Porter)	60	47 ²⁾	16	"	37	11	40	25	31	
Brændevin og Spirituosa	12	25	13	14	46	31	27	14	16	
Tobak og Cigarer	10	15	25	7	55	25	14	8	12	
I øvrigt	"	27	80	"	"	180	72	"	"	
Tilsammen 1		589	653	717	636	924	1002	561	533	670

¹⁾ Hustruen og Barnet bortrejste 5 Uger.

²⁾ En Del af denne Sum er anvendt til Porter og Kroneøl.

1244 Kr. Aarl. Udg. 1204 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 16.** København, Malersvend, Dage. — **Løbe-Nr. 17.** København, Malersvend, Husstand: M. (33), K. (36), M. ($\frac{1}{2}$). Aarl. svend, Husstand: M. (44), M. (17), M. (10), M. (2), K. (41), K. (12). Aarl. Indt. 1665 Kr. Aarl. M. (47), M. (9), K. (39), K. (11), K. (10). Aarl. Indt. 2365 Kr. Aarl. Udg. 2077 Kr. Aaret = K. (35), K. (11), K. (7). Aarl. Indt. 2183 Kr. Aarl. Udg. 2131 Kr. Aaret = 365 Dage. — 1300 Kr. Aarl. Udg. 1373 Kr. Aaret = 356 Dage. — **Løbe-Nr. 22.** København, Skomager = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 23.** København, Snedkersvend, Husstand: M. (43), M. (8), K. (36),

Aarlig Udgift (fortsat):	Løbe-Nr. 15	Løbe-Nr. 16	Løbe-Nr. 17	Løbe-Nr. 18	Løbe-Nr. 19	Løbe-Nr. 20	Løbe-Nr. 21	Løbe-Nr. 22	Løbe-Nr. 23
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. Klæder:									
Manufakturvarer	161	91	100	83	127	341	70	146	115
Fodtøj	32	48	30	53	63	88	27	29	39
Tilsammen 2	193	139	130	136	190	429	97	175	154
3. Bolig	182	151	226	295	259	253	182	180	129
4. Brændsel og Belysning:									
Kul og Koks	13	29	49	43	56	44	52	38	15
Brænde og Tørv	7	11	8	4	12	23	7	9	14
Petroleum	25	11	18	11	16	30	13	20	15
Gas	2	"	14	"	8	"	"	"	"
Tilsammen 4	47	51	89	58	92	97	72	67	44
5. Vadsk og Vedligeholdelser m. m.:									
Vadsk	23	10	19	12	22	26	16	23	14
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar	14	17	49	10	26	64	144	30	9
Tilsammen 5	37	27	68	22	48	90	160	53	23
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m.:									
Læge og Medicin	6	1	26	1	2	2	"	1	11
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring	32	33	43	66	39	35	24	11	6
Fagforeningsbidrag	20	22	35	10	20	18	9	20	22
Andre Foreningsbidrag	1	10	15	7	16	6	23	4	15
Børnenes Undervisning	"	94	"	"	23	7	"	"	5
Bøger og Aviser	16	24	23	12	27	20	25	20	12
Tilsammen 6	75	184	142	96	127	88	81	56	71
7. Skatter	9	6	13	7	12	9	19	12	"
8. Tilbagebetaling af Laan og Forrentning af Gæld	"	38	188	175	99	23	7	20	"
9. Anskaffelse af Værktøj	11	97	8	13	5	7	4	53¹⁾	16
10. Adspredelser	32	110	58	196	266	69	85	38	45
11. I øvrigt	29	62	70	12	55	64	105	21	76
I alt aarlig Udgift	1204	1518	1709	1646	2077	2131	1373	1208	1228

¹⁾ Heraf for Kontorarbejde 76 Kr. ²⁾ Heraf 51 Kr. som Afbetaling paa en Symaskine.

Løbe-Nr. 24. København, Snedkersvend, Husstand: M.(51), M.(19), M.(17), M.(12), København, Tømrersvend, Husstand: M.(46), M.(20), K.(49), K.(19), K.(11), K.(9), K.($\frac{1}{2}$). Tømrersvend, Husstand: M.(44), M.(19), M.(15), M.(4), K.(47), K.(9), K.(7). Aarl. Indt. Husstand: M.(39), M.(9), K.(41), K.(16). Aarl. Indt. 1467 Kr. Aarl. Udg. 1637 Kr. Aaret K.(50), K.(9). Aarl. Indt. 780 Kr. Aarl. Udg. 768 Kr. Aaret = 365 Dage. **Løbe-Nr. 29.** 1589 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 30.** Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M.(29), = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 31.** Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M.(26), M.(3), M.($\frac{1}{2}$). **Løbe-Nr. 32.** Købstad, Murer, Husstand: M.(56), M.(28), K.(52)³). Aarl. Indt. 755 Kr. A nm. M. = Mandkøn; K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr.24	Løbe-Nr.25	Løbe-Nr.26	Løbe-Nr.27	Løbe-Nr.28	Løbe-Nr.29	Løbe-Nr.30	Løbe-Nr.31	Løbe-Nr.32
Aarlig Indtægt:										
1. Mandens Indtægt:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Hovedindtægt	1073	1354	1364	924	666	829	819	608	335
	Biindtægt	125	268	305	343	"	13	72	"	36
	Tilsammen . . .	1198	1622	1669	1267	666	842	891	608	371
2. Hustruens Indtægt:		"	"	"	18	"	"	"	68	75
3. Børnenes Indtægt:		548	795	467	97	14	152	"	2	138
4. Laan		"	20	"	78	100	"	"	"	80
5. I øvrigt		16	"	"	7	"	370 ⁴)	"	42	91
I alt aarlig Indtægt		1762	2437	2136	1467	780	1364	891	720	755
Aarlig Udgift:										
1. Fortæringsgenstande:										
Animalsk Føde	Kød	153	154	148	119	38	63	20	15	10
	Flæsk	19	81	106	56	21	82	48	12	3
	Spækhekervarer	41	49	84	46	14	8	7	7	2
	Fisk	26	19	39	16	5	12	8	2	1
	Klipfisk og Spegesild	10	12	13	3	9	6	5	11	6
	Æg	43	30	19	17	3	9	"	1	"
	Mælk og Fløde	62	55	71	34	10	32	21	16	"
	Smør	132	192	139	98	6	106	1	2	3
	Fedt	12	20	45	5	15	3	13	8	"
	Margarine	"	6	"	1	34	"	49	28	8
	Ost	26	21	40	17	9	14	9	4	2
	Vegetabilsk Føde	Rugbrød	45	56	91	22	52	74	70	75
Hvedebrød		95	84	97	50	11	5	13	21	3
Mel og Gryn		17	10	21	10	8	48	23	16	23
Ærter		3	2	2	3	5	2	3	1	"
Kartofler		14	19	24	13	22	9	10	8	2
Grønsager og Frugt		46	23	41	20	11	"	6	2	"
Rosiner, Svesker, Kryderier m.m.		60	6	47	12	6	11	24	24	7
Sukker og Sirup		46	37	45	25	20	34	37	30	14
Chokolade og Kakao		3	3	3	3	"	"	1	2	"
Te		6	5	10	"	2	1	5	3	1
Kaffe, Cikorie		68	77	89	41	26	64	19	16	10
Hvidt Øl og Skibsel		8	33	28	56	37	34	24	2	5
Bajersk Øl (Porter)	"	29	42	145	3	5	5	"	"	
Brændevin og Spirituosa	"	3	24	9	31	18	19	"	"	
Tobak og Cigarer	55	"	26	30	20	7	10	"	2	
I øvrigt	120	271	"	"	"	"	"	"	"	
Tilsammen 1 . . .		1110	1297	1294	851	418	647	450	306	126

¹) Endvidere M. (28), som fra d. $\frac{1}{2}$ — $\frac{21}{2}$ har haft fuld Kost i Familien og K. (56), der er i Pension hos deltaget i Forbruget i 232 Dage, M. (28) i 175 Dage, K (52) i 285 Dage. ⁴) Heraf 259 Kr. som Pensionsafgift

K. (53), K. (14). Aarl. Indt. 1762 Kr. Aarl. Ud. 1867 Kr. Aaret = 351 Dage. — Løbe-Nr. 25. Aarl. Indt. 2437 Kr. Aarl. Ud. 2414 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 26. København, 2136 Kr. Aarl. Ud. 2125 Kr. Aaret = 365 Dage. — Løbe-Nr. 27. København, Tømrersvend, = 365 Dage. — Løbe-Nr. 28. Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (45), M. (14), M. (12), Købstad Arbejdsmand, Husstand: M. (53), M. (19), K. (61)¹⁾. Aarl. Indt. 1364 Kr. Aarl. Ud. M. (5), M. (2), M. (1), M. (1), K. (27), K. (5). Aarl. Indt. 891 Kr. Aarl. Ud. 981 Kr. Aaret K. (27), K. (11), K. (1)²⁾. Aarl. Indt. 720 Kr. Aarl. Ud. 678 Kr. Aaret = 365 Dage. — Aarl. Ud. 746 Kr. Aaret = 365 Dage.

	Løbe-Nr. 24	Løbe-Nr. 25	Løbe-Nr. 26	Løbe-Nr. 27	Løbe-Nr. 28	Løbe-Nr. 29	Løbe-Nr. 30	Løbe-Nr. 31	Løbe-Nr. 32
Aarlig Udgift (fortsat):									
2. Klæder:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Manufakturvarer	101	317	167	126	72	125	33	86	87
Fodtøj	57	133	83	40	32	41	12	22	22
Tilsammen 2	158	450	250	166	104	166	45	108	109
3. Bolig	177	301	185	192	108	377	153	76	225 ³⁾
4. Brændsel og Belysning:									
Kul og Koks	44	42	36	8	45	44	3	"	"
Brænde og Tørv	17	6	5	4	6	5	48	21	8
Petroleum	19	36	14	12	11	10	6	8	2
Gas	3	"	"	"	"	15	"	"	"
Tilsammen 4	83	84	55	24	62	74	57	29	10
5. Vadsk og Vedligeholdelser m. m.:									
Vadsk	49	33	44	21	6	8	8	6	3
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar	38	19	35	92	"	105	58	15	30
Tilsammen 5	87	52	79	113	6	113	66	21	33
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m.:									
Læge og Medicin	7	8	2	"	"	30	4	10	1
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring	59	20	45	59	13	20	13	"	"
Fagforeningsbidrag	36	23	22	15	"	"	2	"	"
Andre Foreningsbidrag	19	1	4	6	"	1	6	2	13
Børnenes Undervisning	17	45	"	13	"	"	"	1	"
Bøger og Aviser	20	11	22	15	4	60	4	5	18
Tilsammen 6	158	108	95	108	17	111	29	18	32
7. Skatter	"	9	15	6	3	61	12	3	41
8. Tilbagebetaling af Laan og Forrentning af Gæld	60	27	38	75	44	"	121	"	43
9. Anskaffelse af Værktøj	13	14	17	8	2	4	11	18	9
10. Adspredelser	9	20	64	45	2	2	37	1	4
11. I øvrigt	12	52	33	49	2	34	"	98	114
I alt aarlig Udgift	1867	2414	2125	1637	768	1589	981	678	746

Familien. ²⁾ Endvidere M. (3), Plejesøn, som kun er optaget i Familien indtil d. 1/6 97. ³⁾ M. (56) har kun af K. (56).

¹⁾ Hus med tilhørende Grund.

Statistiske Meddelelser. 4. Række. VI.

Løbe-Nr. 33. Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (47), M. (15), M. (14), K. (52). Aarl. Husstand: M. (32), M. (16), K. (32), K. (8), K. (4), K. (4), K. (3), K. (1). Aarl. Indt. 810 Kr. M. (39), M. (9), M. (6), M. (3), M. (1), K. (34), K. (8), K. (7), K. (4). Aarl. Indt. 963 Kr. M. (32), M. (5), M. (3), M. (1/2), K. (38), K. (7), K. (1). Aarl. Indt. 883 Kr. Aarl. Udg. 867 Kr. K. (11), K. (1). Aarl. Indt. 1064 Kr. Aarl. Udg. 903 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 38.** Aarl. Udg. 1096 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 39.** Købstad, Møllersvend, Husstand: M. (39), **Løbe-Nr. 40.** Købstad, Tømrersvend, Husstand: M. (40), M. (8), M. (2), K. (37), K. (11), K. (10), Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (36), M. (1/2), K. (37), K. (10), K. (3)¹⁾. Aarl. Indt. 798 Kr.

A n m. M. = Mandkøn, K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr. 33	Løbe-Nr. 34	Løbe-Nr. 35	Løbe-Nr. 36	Løbe-Nr. 37	Løbe-Nr. 38	Løbe-Nr. 39	Løbe-Nr. 40	Løbe-Nr. 41
Aarlig Indtægt:										
1. Mandens Indtægt:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Hovedindtægt	687	810	931	780	786	853	910	1105	619
	Biindtægt	"	"	12	27	"	24	17	20	"
	Tilsammen . . .	687	810	943	807	786	877	927	1125	619
2. Hustruens Indtægt		"	"	"	"	196	"	120	"	123
3. Børnenes Indtægt		111	"	"	"	62	12	"	71	"
4. Laan		"	"	"	35	"	"	"	"	"
5. I øvrigt		163	"	20	41	20	14	7	9	56
I alt aarlig Indtægt		961	810	963	883	1064	903	1054	1205	798
Aarlig Udgift:										
1. Fortæringsgenstande:										
Animalsk Føde	Kød	47	28	66	37	33	80	82	68	28
	Flæsk	29	50	28	35	33	11	1	15	9
	Spækhøkervarer	19	12	8	4	9	"	6	14	19
	Fisk	6	7	3	16	5	23	12	7	12
	Klipfisk og Spegesild	15	17	16	12	1	1	5	3	2
	Æg	7	16	15	4	13	12	8	15	9
	Mælk og Fløde	34	50	26	49	49	84	51	59	38
	Smør	3	1	14	20	76	3	74	5	22
	Fedt	16	23	31	27	1	"	11	9	20
	Margarine	37	24	30	1	"	59	"	81	45
Ost	12	1	9	1	9	6	10	17	7	
Vegetabilsk Føde	Rugbrød	62	103	125	53	65	27	43	71	38
	Hvedebrød	37	10	22	18	17	110	11	21	23
	Mel og Gryn	17	42	32	48	26	18	58	76	38
	Ærter	1	1	5	1	1	1	1	2	"
	Kartofler	12	21	15	15	4	22	4	15	7
	Grønsager og Frugt	7	4	7	13	1	17	1	10	1
	Rosiner, Svesker, Kryderier m.m.	6	3	6	17	19	18	10	30	9
	Sukker og Sirup	48	33	40	48	30	40	35	28	20
	Chokolade og Kakao	2	1	"	4	"	3	4	5	1
	Te	13	4	4	3	2	5	3	1	3
	Kaffe, Cikorie	35	24	26	30	31	47	36	51	13
	Hvidt Øl og Skibsøl	23	23	32	7	25	19	18	12	5
	Bajersk Øl (Porter)	"	"	5	"	"	"	3	"	"
Brændevin og Spirituosa	"	"	13	"	"	11	19	"	"	
Tobak og Cigarer	2	11	18	6	19	12	7	9	3	
I øvrigt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Tilsammen 1 . . .	490	509	596	469	469	629	513	624	372	

¹⁾ Endvidere en Mand, der i 7½ Maaned har deltaget i Middagsmaaltidet. ²⁾ Beregnet som Gennemsnit
Obs. Pour les en-tête voir la traduction page 58—59.

Indt. 961 Kr. Aarl. Udg. 887 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 34.** Købstad, Arbejdsmand, Aarl. Udg. 808 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 35.** Købstad, Drejersvend, Husstand: Aarl. Udg. 964 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 36.** Købstad, Snedkersvend, Husstand: Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 37.** Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (46), M. (13), K. (46), Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (44), M. (15), M. (5), K. (39), K. (9). Aarl. Indt. 903 Kr. M. (11), M. (7), K. (39), K. (9). Aarl. Indt. 1054 Kr. Aarl. Udg. 985 Kr. Aaret = 365 Dage. — K. (6), K. (3). Aarl. Indt. 1205 Kr. Aarl. Udg. 1182 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 41.** Aarl. Udg. 707 Kr. Aaret = 365 Dage.

Aarlig Udgift (fortsat):	Løbe-Nr.33	Løbe-Nr.34	Løbe-Nr.35	Løbe-Nr.36	Løbe-Nr.37	Løbe-Nr.38	Løbe-Nr.39	Løbe-Nr.40	Løbe-Nr.41
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. Klæder:									
Manufakturvarer	70	46	48	63	118	103	101	113	102
Fodtøj	35	25	47	21	47	49	37	73	20
Tilsammen 2 . . .	105	71	95	84	165	152	138	186	122
3. Bolig	125²⁾	77	107	155	106	113	165	131	80
4. Brændsel og Belysning:									
Kul og Koks	18	30	31	31	30	24	18	25	4
Brænde og Tørv	21	13	16	7	"	24	8	9	26
Petroleum	8	8	14	12	11	25	13	16	7
Gas	11	"	"	"	"	"	"	"	"
Tilsammen 4 . . .	58	51	61	50	41	73	39	50	37
5. Vadsk og Vedligeholdelser m. m.:									
Vadsk	5	13	11	9	6	8	7	24	12
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar	5	20	9	7	9	12	55	17	20
Tilsammen 5 . . .	10	33	20	16	15	20	62	41	32
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m.:									
Læge og Medicin	"	6	13	11	2	12	5	11	2
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring	16	22	23	14	"	21	5	16	14
Fagforeningsbidrag	"	"	2	3	"	1	14	15	"
Andre Foreningsbidrag	9	2	"	2	16	"	7	5	5
Børnenes Undervisning	7	"	3	7	29	"	"	6	"
Bøger og Aviser	5	15	2	10	8	8	15	9	7
Tilsammen 6 . . .	37	45	43	47	55	42	46	62	28
7. Skatter	18	10	20	16	"	8	"	10	20
8. Tilbagebetaling af Laan og Forrentning af Gæld	"	"	"	"	"	"	"	21	"
9. Anskaffelse af Værktøj	"	4	3	"	2	"	"	8	"
10. Adspredelser	8	7	17	7	50	21	22	25	11
11. I øvrigt	36	1	2	23	"	38	"	24	5
I alt aarlig Udgift	887	808	964	867	903	1096	985	1182	707

af den Sum. som de andre 22 Familier i Købst. have udgivet til Bolig.

Løbe-Nr. 42. Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (43), M. (12)¹⁾, M. (11), M. (6), K. (39), Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (42), M. (14)²⁾, M. (7), K. (43), K. (12), K. (11), K. (4). mand, Husstand: M. (41), K. (46). Aarl. Indt. 842 Kr. Aarl. Udg. 812 Kr. Aaret = 365 Dage. — Aarl. Indt. 937 Kr. Aarl. Udg. 952 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 46.** Købstad, Arbejds-Aarl. Udg. 858 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 47.** Købstad, Snedkersvend, Husstand: Dage. — **Løbe-Nr. 48.** Købstad, Maskinfører, Husstand: M. (52), M. (9), K. (50), K. (16), Købstad, Møllersvend, Husstand: M. (36), M. (8), K. (30), K. (10), K. (3). Aarl. Indt. 895 Kr. M. (-), M. (6), K. (-), K. (10), K. (8). Aarl. Indt. 1379 Kr. Aarl. Udg. 1402 Kr. Aaret = A n m. M. = Mandkøn, K. = Kvindekøn; Tallene i Parentes angive Alderen.

		Løbe-Nr. 42	Løbe-Nr. 43	Løbe-Nr. 44	Løbe-Nr. 45	Løbe-Nr. 46	Løbe-Nr. 47	Løbe-Nr. 48	Løbe-Nr. 49	Løbe-Nr. 50
Aarlig Indtægt:										
1. Mandens Indtægt:		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Hovedindtægt	706	831	728	688	744	888	1360	705	1157
	Biindtægt	26	10	26	"	22	110	"	72	217 ⁴⁾
	Tilsammen	732	841	754	688	766	998	1360	777	1374
2. Hustruens Indtægt		10	"	88	68	87	"	"	6	"
3. Børnenes Indtægt		36	"	"	70	81	"	"	"	"
4. Laan		"	"	"	"	2	"	"	100	"
5. I øvrigt		"	25	"	111	"	"	100	12	5
I alt aarlig Indtægt		778	866	842	937	936	998	1460	895	1379
Aarlig Udgift:										
1. Fortæringsgenstande:										
Animalsk Føde	Kød	44	64	65	63	15	77	} 214	50	76
	Flæsk	31	32	8	50	31	17		16	46
	Spækhøkervarer	1	8	10	13	23	7	12	16	8
	Fisk	5	20	5	13	1	9	17	12	11
	Klipfisk og Spegesild	"	1	1	3	1	2	10	9	2
	Æg	8	18	7	8	19	23	27	13	22
	Mælk og Fløde	31	26	31	55	28	64	69	66	48
	Smør	20	8	56	1	29	34	36	93	68
	Fedt	11	6	5	11	10	3	27	19	2
	Margarine	48	58	"	51	47	47	58	2	29
Ost	5	5	3	1	11	7	14	12	7	
Vegetabilsk Føde	Rugbrød	35	42	8	39	44	29	47	52	32
	Hvedebrød	30	12	64	21	19	28	73	41	31
	Mel og Gryn	42	38	13	71	48	50	30	17	38
	Ærter	1	"	1	1	4	"	"	3	"
	Kartofler	6	5	4	37	16	2	13	11	6
	Grønsager og Frugt	6	11	14	14	4	5	1	2	3
	Rosiner, Svesker, Krydderier m.m.	12	11	11	10	7	4	31	27	18
	Sukker og Sirup	35	17	21	21	20	33	35	20	46
	Chokolade og Kakao	2	2	2	"	2	2	6	9	2
	Te	2	2	1	1	1	1	4	5	5
	Kaffe, Cikorie	21	18	42	37	42	40	76	20	28
	Hvidt Øl og Skibsel	8	4	10	14	34	5	52	15	25
	Bajersk Øl (Porter)	2	3	10	1	11	4	15	8	10
	Brændevin og Spirituosa	4	5	26	23	13	3	16	"	14
	Tobak og Cigarer	1	9	16	8	22	1	15	4	24
I øvrigt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
Tilsammen 1	411	425	434	567	502	497	898	542	601	

¹⁾ Deltager ikke i Kosten. ²⁾ Har kun deltaget i Kosten indtil d. 1/7, 97. ³⁾ Tjent paa Landet fra d. 1/5 Obs. Pour les en-tête voir la traduction page 58-59.

K. (9), K. (1). Aarl. Indt. 778 Kr. Aarl. Udg. 749 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 43.** Aarl. Indt. 866 Kr. Aarl. Udg. 845 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 44.** Købstad, Arbejds-**Løbe-Nr. 45.** Købstad, Arbejdsmand, Husstand: M. (51), M. (13)³, M. (11), K. (46), K. (8), mand, Husstand: M. (43), M. (11), M. (4), K. (37), K. (13), K. (9), K. (2). Aarl. Indt. 936 Kr. M. (39), M. (4), K. (39), K. (11), K. (9). Aarl. Indt. 998 Kr. Aarl. Udg. 833 Kr. Aaret = 365 K. (14), K. (12). Aarl. Indt. 1460 Kr. Aarl. Udg. 1633 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 49.** Aarl. Udg. 874 Kr. Aaret = 365 Dage. — **Løbe-Nr. 50.** Købstad, Tømrer, Husstand: 362 Dage.

	Løbe-Nr.42	Løbe-Nr.43	Løbe-Nr.44	Løbe-Nr.45	Løbe-Nr.46	Løbe-Nr.47	Løbe-Nr.48	Løbe-Nr.49	Løbe-Nr.50
Aarlig Udgift (fortsat):	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2. Klæder:									
Manufakturvarer	70	82	116	66	41	51	126	67	142
Fodtøj	28	28	24	28	39	6	62	12	53
Tilsammen 2 . . .	98	110	140	94	80	57	188	79	195
3. Bolig	80	110	70	122	71	94	100	80	158
4. Brændsel og Belysning:									
Kul og Koks	30	38	10	39	43	19	19	"	"
Brænde og Terv	3	13	38	10	15	5	61	40	38
Petroleum	10	11	17	8	11	13	21	11	7
Gas	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Tilsammen 4 . . .	43	62	65	57	69	37	101	51	45
5. Vadsk og Vedligeholdelser m. m.:									
Vadsk	16	13	7	12	16	10	22	14	7
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar	4	2	5	2	4	4	19	9	41
Tilsammen 5 . . .	20	15	12	14	20	14	41	23	48
6. Læge, Foreninger, Undervisning, Sygekasse m. m.:									
Læge og Medicin	15	4	"	1	13	2	9	18	13
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring	19	14	10	8	8	20	24	2	47
Fagforeningsbidrag	3	2	"	"	6	12	"	"	10
Andre Foreningsbidrag	1	"	6	12	7	8	1	"	27
Børnenes Undervisning	2	3	"	"	11	1	13	1	16
Bøger og Aviser	5	3	12	12	5	2	11	8	23
Tilsammen 6 . . .	45	26	28	33	50	45	58	29	136
7. Skatter	11	4	11	7	8	16	52	3	31
8. Tilbagebetaling af Laan og Forrentning af Gæld . . .	16	57	"	32	40	"	151	20	"
9. Anskaffelse af Værktøj	4	"	"	"	5	2	"	3	14
10. Adspredelser	21	36	29	20	13	69	19	13	72
11. I øvrigt	"	"	23	6	"	2	25	31	102
I alt aarlig Udgift	749	845	812	952	858	833	1633	874	1402

Hermed 2 Bilag.

I Henhold til Loven af 16de December 1895 om Ordningen af Statens Statistiske Bureau hører under dettes Arbejdsomraade Tilvebringelsen af Oplysninger om Livsvilkaarene i de forskellige Samfundslag, derunder Ernærings- og Forbrugsforhold. I Overensstemmelse hermed paatænker Bureauet i Aaret 1897 at fremskaffe til statistisk Bearbejdelse saa mange Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Byerne og paa Landet, som det efter Omstændighederne er muligt.

Tilvebringelsen af et saadant Materiale i større Omfang er imidlertid overordentlig vanskelig. Det er saare ualmindeligt, at en Arbejderfamilie fører Husholdningsregnskab, og selv hvor der gøres Optegnelser om Indtægter og Udgifter, ville disse næppe foreligge med en saadan Fuldstændighed og i saadan Form, at man derpaa kan bygge en Ernærings- og Forbrugsstatistik.

For at faa et hertil brugeligt Materiale maa man give de paa-gældende Husmødre Regnskabsbogen i Hænde og derhos helst ved mundtlig Forklaring vejlede dem med Hensyn til dens Benyttelse.

Dette kan Bureauet imidlertid ikke gøre uden Bistand af Mænd rundt omkring i Landets forskellige Egne, som baade ere i Besiddelse af personligt Kendskab til Arbejderbefolkningen det paagældende Sted og tillige have denne Befolknings Tillid.

Man tillader sig derfor at spørge Dem, om De, i Sagens Interesse, vilde paatage Dem den Ulejlighed, der er forbunden med at uddele nogle faa (højest 5) Regnskabsbøger til saadanne Arbejderfamilier paa Egnen, som maa antages at være baade villige og egnede til at føre et godt og nøjagtigt Regnskab Aaret igennem, om De fremdeles igennem Samtale med de paagældende Husmødre vilde forklare Hensigten med og Betydningen af Tilvebringelsen af en Forbrugsstatistik og lejlighedsvis fra Tid til anden vejlede dem med Hensyn til Regnskabsførelsen, og om De endelig ved Udgangen af Aaret 1897 vilde indsamle og tilbagesende de udfyldte Regnskabsbøger, muligens ledsagede af Bemærkninger, som De maatte finde Anledning til at gøre, til Forstaaelse af særlige lokale Forhold o. l.

Man har tænkt sig, at Undersøgelsen skulde omfatte dels Haandværkere, dels «Arbejds mænd» i snævre Forstand. Hvis De skulde være villig til, foreløbig i det mindste for et Aar, at yde Deres Medvirkning til dette almennyttige Arbejde — og uden Bistand fra kyndige Mænd trindt om i Landet med Interesse for sociale Spørgsmaal kan Arbejdet, som sagt, ikke gennemføres — bedes De samtidig med Indsendelsen af Deres Svar hertil at meddele Bureauet, hvor mange Regnskabsbøger De tror at kunne faa nøjagtig førte, dels af Haandværkere, dels af Arbejds mænd (Daglejere).

Til Indsendelse af Deres Svar, som Bureauet vilde være Dem taknemmelig for at modtage saa snart som muligt, vedlægges frigjort Konvolut.

Et Aftryk af det Skema, der tænkes anvendt til Husholdningsbogen, fremsendes til behageligt Gennemsyn.

Til

Hr. Lærer

Statens Statistiske Bureau.

Bilag B.
Annexe B.

Regnskab
over
ugentlige Indtægter og Udgifter
i Aaret 1897.

Navn:

Erhverv (Fag):

Stilling i Erhvervet (Formand, Svend o. s. v.):

Bopæl:

Alle Udgifter bør bogføres. Hvis en Udgift ikke falder ind under nogen af Bogens Poster, maa den opføres under «Andre og ekstraordinære Udgifter», og hvis det er et betydeligere Beløb, bør man anføre, hvortil det er medgaaet.

Ethvert Udgiftsbeløb opføres i den Uge, da det betales, selv om Udgiften vedrører et længere Tidsrum (f. Eks. Husleje, Klæder, større Partier Fødevarer), eller selv om Udgiften hidrører fra allerede forbrugte Varer (f. Eks. Fødemidler, der vare tagne paa Kredit). Paa samme Maade opføres ethvert indgaaet Beløb i den Uge, da Pengene faas i Hænde, selv om Beløbet gælder for et længere Tidsrum før eller efter.

Det er Hovedsagen, at man faar Oplysning om de udgivne Beløbs Størrelse, men da det ogsaa har sin store Interesse at kende de forbrugte Mængder af de forskellige Varer, bedes dette tilføjet overalt, hvor det er muligt.

Naar Bøgerne fra de Husmødre, der have paataget sig at føre dem, ere indsendte til Statens Statistiske Bureau, ville Husholdningsregnskaberne blive bearbejdede, og der vil blive udgivet en Fremstilling af Resultaterne. Et Eksemplar heraf vil blive tilstillet enhver af de paagældende Husmødre.

Ugen fra den til den 1897.

Udgift til:	Kr.	Øre.
Æg (Stkr.)		
Mælk og Fløde		
Kartofler (Fdkr.)		
Grønsager og Frugt		
Sukker og Sirup (Pund)		
Kaffe (Pund)		
Cikorie og anden Kaffetilsætning		
Te (Pund)		
Chokolade og Kakao (Pund)		
Mel og Gryn (Pund)		
Brændevin og Spirituosa (Flasker)		
Bajersk Øl (Halvflasker)		
Hvidt Øl og Skibsøl (Flasker)		
Røgtobak og Skraatobak (Pund)		
Cigarer (Stkr.)		
Petroleum (Potter)		
Sæbe og Soda (Pund)		
Udgift til Vadsk og Strygning uden for Hjemmet		
Rosiner, Svesker, Kryderier og andre Urtekramvarer		
Kul og Koks (Skpr.)		
Brænde og Tørv		
Gas		
Klæder og Manufakturvarer		
Fodtøj		
Anskaffelse af Værktøj		
Vedligeholdelse og Anskaffelse af Bohave og andet Inventar		
Børnenes Undervisning		
Læge og Medicin		
Bidrag til Sygekasse, Begravelseskasse, Brandforsikring og anden Forsikring		
Fagforeningsbidrag		
Andre Foreningsbidrag		
Aviser og Bøger		
Husleje		
Sporvognspenge		
Skatter og andre offentlige Afgifter (Betaling ved kirkelige Handlinger m. m.)		
Afdrag og Tilbagebetaling af Laan		
Adspredelser og Forfriskninger uden for Hjemmet:		
a. Spirituøse Drikke		
b. Andre Udgifter		
Andre og ekstraordinære Udgifter:		